

SZÍNHÁZ

DRÁMAMELLÉKLET

1981

FEBRUÁR

BÉKÉS PAL

A női partórség szeme láttára

Komédia egy szobában, két részben

SZEREPLŐK:

TORDA MILAN
GRÓSZ NÉNI
DORZS ÚR
MIHÓCS NÁNDOR
LÍDIA, A FELESÉGE
PETRONELLA NÓVÉR
SACI
GYÁSZHUSZAR
KUTATÓ

ELSŐ FELVONÁS

Szükös, lakótelepi szobabelső. A félig nyitott ajtón át az előszobára látunk, mögötte a bejárati ajtó üres keretére. A szobában néhány hevenyészett tárgy. Minden esetleges. Még semmi sincs a helyén, és az sem biztos, hogy van helye. A földön matrac. Az íróasztal két hokedlira fektetett gyűrődészká, a deszkán írógép, papírok, előtte szótárakból kialakított szék. A szoba közepén kis imaszőnyeg, azon telefon. Hideg, fakó, téli délután. Milán a szótárakon ül, háttal a nézőtérnek. Gépel. Öt-hat telefoncsengés után fölmegy a függöny. A telefon tovább csöng

MILAN *(mintha nem is hallaná, dolgozik; majd nagyon lassan föláll, kelletlenül a telefonhoz ballag)* Halló? Nem. Tévedés. *(Leteszi a kagylót, visszaballag, folytatja a gépelést)*

A telefon ismét megszólal, az előbbi jelenet megismétlődik

Halló? Tessék? Nem, tévedés. *(Visszaül, néhány szót gépel, fennhangon mormolja, amit ír)* A triplán bodorodó füstcsikot húzva maga után shobbled... to shobble, az meg mi a fene? A triplán bodorodó csikot húzva maga után shobbled mind közelebb az óceánhoz in sight of the spar... spar?... És valami tehetetlenül bámulta, amint a pilóta vergődve igyekszik szabadulni a cockpitból, majd gépével együtt crashes into the water... In sight of the spar... Spar... *(A feneke alá nyúl, és kiemeli a szótár ^{megfelelő} kötetét, lapozgatni kezdi)*

LÍDIA *(közben félszegen beövakodik, igyekszik föl-hívni magára a figyelmet, de nem sikerül)* Elnézést a zavarásért. Én tulajdonképpen csöngetni akartam, de így, hogy... szóval, hogy nincs ajtó... *(Körülnéz)* Milyen lakályos! Egyszóval maga az új szomszéd. Üdvözlöm. Remélem, jól érzi majd itt magát.

MILAN *Hogyne. Biztosan. Illetve én is remélem.*

LÍDIA *Hát... akkor ismerkedjünk meg... ha meg-engedi (kézfogásra nyújtja a kezét), Lidia. Mihócs Lidia.*

MILÁN *(beljebb invitálja, de nemigen figyel rá)* Torda Milán. LÍDIA *Nem akarom zavarni, csak... ha megengedné, egy kicsit... néhány percig maradnék.*

MILAN *(zavartan)* Már hogy itt?

LÍDIA *Telefont várok.*

MILAN *Persze, persze. (Csönd. Zavartan) Ide?*

LÍDIA *(nevet)* Honnan is tudná? Maga az egyetlen, akinek telefonja van az emeletünkön. Illetve, ugye a szegény Pösner bácsi, aki itt... maga előtt... *(Fölfedezi az imaszőnyeg a telefon alatt)* Jaj, de helyes! Látja, ez igazán remek gondolat!... Mert... mikor a posta közölte, hogy egy napon belül fölszereli a telefonokat... akkor még így volt: egy napon belül! Szóval kizárólag a Pösner bácsinak volt rá pénze. Vagy tizenkétezer forintot kellett volna hirtelenében előteremteni. Képzheti. Pösner bácsi viszont benyúlt a matracába, elővette a bukszáját és kész. Azzal hencegett, hogy ő soha az életben egy pillanatig sem bízott az OTP-ben, és erre még soha nem fizetett rá. Milyen igaza volt. Az egész ház ide-jár telefonálni. Csodálkoztunk is. Öt szegényt a kutya se kereste, mire kellett neki az a telefon? De én megfejtettem.

MILÁN *(érdeklődést tetteve, hóna alatt a szótárral)* Igazán?

LÍDIA *Ó, én nagy rejtvényfejtő vagyok. Szóval, a Pösner bácsi... szegény kisöregre rá se bagóztak. Mondta is, hogy ő akár itt dögölhet meg, senki sem venné észre, csak ha már a szaga kipállott a lép-csőházbába. Így mondta. Igen. Ilyen kifejezéseket használt. Eredeti, nem? De aztán meglett a telefonja, és az egész emelet itt nyüzsgött körülötte. Majonézes karfiolt is hoztak neki, meg diabetikus baracklevkért, mert cukros volt szegény. Pösner bácsi nem bánta, még telefonügyeletet is tartott. Egyetlen szóval sem panaszkodott a forgalom miatt... Aztán... mikor elköltözött... volt is szép temetése... de nem akarom zavarni, csak megvárnám a telefonomat, és már megyek is. Mindjárt négy óra.*

MILÁN *Persze, persze. Foglaljon csak helyet. (Zavar-tan körülnéz)*

LÍDIA *(ő is körülnéz)* No igen. Még kissé kezdetlegesek az állapotok, de azért helyet foglalok. *(Kiszalad)*

MILÁN *(félszegen visszatelepszik a gyűrődészká mellé, belemélyed a szövegbe)* In sight of the spar... azt mondja... azt mondja... spar... .

LÍDIA *(üres, zöld műanyag sörösládát cipel be, diadalmasan forgatja, helyezgeti, aztán a telefon mellé állítja, ráül, keresztbe veti a lábát)* Mit szól? MILÁN *Remek.*

LÍDIA *Én minden helyzetben feltalálom magam. Kis-lány koromban volt egy babám. Olyan pislogós. A szomszéd Bélus kinyomta az egyik szemét. A másik is kancsal lett. De akkor én a Bélust... (Kuncog) Mondta is az apukám... maga nem figyel... (El-kedvetlenedve) Jól van, jól, nem zavarom.*

MILÁN *(bólint, félhangon mormogja a szótár definícióit)* Spar... azt mondja : árbocfa, árbocgömbfa, pózna... gyámfa ... szarufa... *(Felnéz)* A szarufa szeme láttára... marhaság *(olvassa tovább a szótárat), to spar... görgőkön áthúz kis hajót sekélyke vizen... No nem. Ez ige. Spar ... Pát, ankerit, kreo-*

lit, dolomit, gyöngypát... a gyöngypát szeme lát-tara...
LÍDIA A gyöngypát szeme láttára?
MILAN A, hülyeség, csak próbálkozom... Ez a spar ugyanis...
ökölvívó-mérkőzés, kakasviadal, szöcsata...
LÍDIA Tulajdonképpen mit csinál?
MILÁN Fordítok.
LÍDIA Vagy úgy.
MILAN És határidóm van. Habár e kifejezés már ön-magában is teljesen ostoba. Az idő lényege ugyanis, mint tudjuk, éppen az, hogy határtalan. Ha-tár-talan. És vég-te-len. Akár a többi három dimenzióé. Ez viszont épp lellenkezőleg: *határidő*. Abszurdum-nak találok.
LÍDIA Érdekes. Úgy látszik, ez bennünk a közös vonás. Én is. Egyszer a férjem határidőt szabott nekem... Hagyjuk... nem is mondom el. Disznóság. MILAN A határidő?
LÍDIA Kémiai?
MILAN Micsoda?
LÍDIA A szöveg.
MILAN Nem. Nem kémiai.
LÍDIA A gyöngypát miatt gondoltam.
MILÁN Dehogy. Csak próbálkozom... *(Igyekszik visszazabújni a könyvbe)* Spar ...
LÍDIA Ha nem titok, elárulhatná. Mondjuk, hogy jobban teljék az idő.
MILAN *(félénken lázadni próbál)* Nézze, kedves... Lidia ... az én időmmel kissé más a helyzet. Az ugyanis telik...
LÍDIA Persze. A *határ-idő*. *Én például*, amikor a férjem azt a rettenetes határidőt, azt a bizonyos elviselhetetlent, szabta nekem, amiről nem is akarok beszélni... egyszerűen közöltem vele, hogy nekem az-tán... Mit is beszélek, hiszen maga dolgozni akar. *(Hirtelen ingerültséggel)* *Hogy* miért nem telefonál már?!

MILAN *(riadtan)* *Én?!*
LÍDIA Dehogynis. Ó. Akinek a telefonját várom. *(Só-hajt, váratlanul összeomlik, majd összeszedi magát)* Még mindig nem mondta, hogy mit fordít.
MILAN Aviatikát.
LÍDIA A-vi-a-ti-ka, milyen szép.
MILAN Repüléstudomány.
LÍDIA És a gyöngypát?
MILAN *(ingerülten)* Az is szép. De hiszen mondtam már, a gyöngypátnak semmi jelentősége, csak egy szó; ez a részlet tudniillik a Fokker Dr-1 triplánról szól... és a szakszöveget egy regényrészlettel színesítették. Hogy a leendő pilóták már az elején el ne unják; itt éppen egy ilyen Dr-1 lezuhanásáról van szó. Egy kis 'színesítés elengedhetetlen. Tudja, olyan ez, mint a matematikakönyvekben a száraz művelet-leírás után a zamatos szöveges példa. Ha három támaszponton két hét alatt tizenkilenc gép zuhan le, akkor huszonegy támaszponton egy év alatt hány gép zuhan le? A mi gépünk a keleti partoknál zuhant le! az első háború után, valaminek a szeme lát-tára. De minek? Hm? Most ezt a szót keresem... Spaaaar ... *(Visszamélyed a szótárba)* Szöcsatába keveredik. Küzd, viaskodik, nem jó, ezek igék... Tudja, micsoda egy gép volt ez a Fokker Dr-1? Von Richtofen ebben aratta a legtöbb győzelmét. Ebben is halt meg.
LÍDIA Ki az a von Richtofen?
MILAN Ó! von Richtofen? Ó volt a leghíresebb csatarepülő. Az első világháború hőse. Nyolcvan győzelmet aratott.
LÍDIA Versenyen?
MILÁN Szép kis verseny.
LÍDIA De a pilóták kiugrottak.
MILAN Hát... lehet. Ámbár ejtóernyő nélkül... Akkor ugyanis még nem találták fel.
LÍDIA Más szóval nyolcvan embert megölt.
MILAN Így is mondhatjuk. Voltaképpen. *(Sietve, mintegy igazságot szolgáltatva)* De azután őt is le-lőtték. Mэгhózzá egy Fokker Dr-1-ben. És most megbocsásson. Spar... *(A szótárba mélyed)* Tengeri durbincs ... úristen. Még ez is... a tengeri durbincs szeme láttára!

LÍDIA Tíz perccel múlt négy. Csak azt tudnám, miért nem telefonál.

A telefon megszólal

(A kagyló után kap, feszülten várakozik, nem szól bele, majd elcsügged) Halló... Nem. Sajnos, nem adhatom át... elköltözött... igen, sajnos, végleg... Köszönöm, nagyon kedves... Én is. Nem, sajnos, így üzenetet sem vehet át többé. Bizony... Várjon csak... Talán az új lakó majd átadja. Igen, egészen biztosan!

Milán felpillant, tátoz, integet, hogy nem, nem

(Jelez a kezével, adjon papírt, ceruzát, másik kezével befogja a kagylót) Gyorsan, gyorsan! Utcáról beszél, tudja, milyenek ezek az utcai fülkék!

Milán ingerülten papírt, ceruzát keres, átadja

(Jegyzi az üzenetet) Igen... Petronella nővérnek... Az óra alatt. Nyolckor. Rendben. Megkapja, ne aggódjon. *(Leteszi a kagylót, és átadja a papírt Milán-nak)*

MILÁN Kedves Lidia, legyen szíves, ne tegye ezt velem, jó? Lehet, hogy a megboldogult Pösner bácsi kiváló telefonközpontos volt, de én nem kívánom követni. Egyáltalán nem kívánok üzenetekkel futkosni a folyosón, higgye el, nem kívánok!

LÍDIA Egy lépést sem kell tennie. Majd belép az üzenetért az, akit illet.

MILÁN Köszönöm. Igazán nagyon kedves. *(Ingerülten visszatelepszik)* Spar ... női partórség az USA-ban... Női partórség! Hát persze! Ez az! Ezt figyelje: A női partórség szeme láttára! Na, mit szól?!

LÍDIA Mi az, hogy női partórség?

MILÁN Hát tudom én? Nyilván olyan partórség, amit kizárólag nőkből szerveztek. Ide csak ez illik. A triplán a női partórség szeme láttára zuhan le... *(Gépel)* A triplán bodorodó füstcsíkot húzva maga után shobbled... na, ezt még megnézzük... mind közelebb a földhöz, la női partórség szeme láttára... Eddig majdnem jó. Ámbár esetleg mégsem triplán, hanem háromfedélű gép... kissé nehézkes. Persze ki tudja ma már, hogy mi az a triplán?

LÍDIA *(egyre idegesebb)* Földhöz csapom a rohadt telefonját!

MILÁN *(szórakozottan)* Ne tegye. Ámbátor, ez esetben elkerülhetném, hogy én legyek a helyi telefonköz-pont.

LÍDIA *(egyre hisztériásabb)* Milyen tréfás! Istenemre, micsoda vicc! Csak tudnám, hogy lehet valaki ilyen érzéketlen!
(Sírva fakad)

MILÁN *(elképedve)* Dehogynis... dehogynis... mi jutt eszébe? Nem tudhattam... észre sem vettem, hogy valami baja van... Maga bejött, én dolgozgatok, és... *(Felpattan, a szótárak összedőlnek, igyekszik feltartóztatni az omló tákolmányt)* Várjon, hozok egy pohár vizet. *(Kirohan a konyhába, de máris visszajön)* Nincs pohár. *(Tehetetlenül topog)*

Lidia zokog

(Felderül) Van borom! *(A táskájához ugrik, bele-kotor, elővesz egy üveg bort, de újra megtorpan)* Nincs dugóhúzó... *(Megint zavart toporgás, s újfent örömmel)* Van tollam! *(Az asztalhoz siet, felragadja a tollat, benyomja vele a dugót)* Brrr. De utálok a dugót az üvegben. Vízihullára emlékeztem. Sem elmerülni nem tud, sem fönnmaradni. *(Lidia mellé térdel, nyújtja az üveget)* Tessék... a lakás felavatására szántam, valahogy kiment a fejből. Tudja, a beköltözés, a határidő... Tegnap érkeztem, látja, még mindenem szanaszét... persze egy ideig még valószínűleg így is marad. Új lakó az új lakásban... *(Patetikusan körbematat)* Tessék. Igyon már! És főleg ne sirjon, az istenért!

Lidia hüppögve átveszi az üveget és meghúzza

Látja, mindjárt jobb... Ámbár én nem vagyok a sirás ellensége. Sőt, tudja, szerintem legjobb, ha az ember lazán, őszintén szabadjára engedi mindazt, ami felgyülemlett. Úgy értem, a könnyet is... meg minden egyéb váladékot. Végül a könny is csak közösleges váladék. Szabaduljunk meg tőle! Higgye el, ha kiadja magából, megtisztul. No, igyon még... például bizonyos taoista szekták úgy tartják, szerintem roppant helyesen, hogy nemcsak kívül, belül is tisztának kell lenniük, ha isten elé járulnak. Tiszta torok, tiszta fül-orr-gége-Eustach-kürt. Van is nagy köpködés, harakolás, miegyéb a templomok előtt. Ugye, hogy rendbe jött?

LÍDIA *(bólint, nyújtja az üveget)* Igyon maga is. Egészségére.

Az új lakásra.

MILÁN Köszönöm. *(Iszik)*

LÍDIA Arra, hogy kezdhet mindent előlről.

MILÁN Hát... ennek is van bája.

LÍDIA Csak tudnám, hogy volt hozzá ereje.

MILÁN Mihez?

LÍDIA A váláshoz.

MILÁN Látszik rajtam?

LÍDIA Mesélje el.

MILÁN Micsodát?

LÍDIA Az egészset. Előbb mondta: ha az ember kiadja magából, megkönnyebbül.

MILÁN Én a váladékról beszéltem. *(Feláll, leporolja a térdét, vágyakozva néz a gyűrűdeszka felé, az egyik legurult szótár után tapogatódzik)*

LÍDIA Meséljen. *(Kiveszi Milán kezéből az üveget)* Egészségére!

MILÁN *(megadja magát)* Nincs azon mit mesélni. Egész közösleges történet. Válás, mint a többi. Egy tucatsban tizenhárom. Mire a lakás összejött, mi szétmentünk. A részletek... Elvesztünk a részletek-ben. Nem ismerős? De valami mégiscsak következik belőle. Tudja-e, micsoda?

LÍDIA *(kezd fellazulni)* Micsoda?

MILÁN Meg kell keresnem a lakás felének az árát. Vissza kell fizetnem a volt feleségemnek. Bizony ám. LÍDIA Irigylem.

MILÁN Mert olyan irigylésre méltó vagyok.

LÍDIA Bámulom.

MILÁN Mert olyan szép vagyok.

LÍDIA Milyen boldog lehet maga.

MILÁN Na igen.

LÍDIA Milyen szabad. Vajon tudja-e, hogy a nullponton áll.

MILÁN Hát, azt éppen tudom.

LÍDIA *(rajongva)* És aki a nullponton áll, az előtt nyitva az út. Nyitva minden : fel s alá. A legragyogóbb ajándék, amit az élet adhat nekünk, a null-pont, és jól teszi, ha ilyen kiváló, ilyen nagyszerű férfiakkal adja, mint maga, aki...

MILÁN Melegszívű, dolgos, derék.

LÍDIA Tessék?

MILÁN Mondom: melegszívű, dolgos, derék. Férfi. Vagyok én.

LÍDIA *(meg sem hallja)* Tíz éve vágyom rá. Önálló otthon... Függetlenség... és akkor... és akkor... Nem jön ez a rohadat telefon se! *(Sikolt, belerúg a készülékbe, a kagyló leesik, hosszú, sipító hang. A sörösládára rogy, zokog)*

MILÁN Jaj, kérem... ne tegye ezt. *(Nyújtja az üveget)* Nyugodjon meg. Maga valószínűleg nagyon ki-merült, és... úgy látom, borulékony alkat. Igyon egy kortyot. Előbb is jót tett.

Lidia meghúzza az üveget, szípig

(Helyreteszi a kagylót, óvatosan körüljárja Lídiát, szeretne visszamenni a munkájához) Segíthetek valamiben?

LÍDIA *(felnéz, mint akinek hirtelen eszébe jut valami)* Igazán, segítene?

MILÁN Természetesen. Olykor, mint tudjuk, a pusztá együttérzés is életmentő lehet...

LÍDIA Igen. Köszönöm. *(Feláll, hátat fordít)* Húzd le a cipzáram !

MILÁN *(íjedten)* Ne! Miért? Nem ...

GfDIA (határozott) Húzd csak le! Gyerünk! Húzd!

MILÁN *(kényszeredetten lehúzza a hosszú cipzárat, előbukkan Lidia háta, rajta hosszú, vörös csikok)* Üristen, mi ez?!

LÍDIA Tessék! Találd ki !

MILÁN Veri? Veri magát?

Lidia gyászosan bólint

És túri? Hogyan túrheti?

LÍDIA *(fölkacag)* Ó, egek, micsoda naivítás!

MILÁN De miért nem válik el?

LÍDIA Hiszen megpróbáltam. Ezerszer is !

MILÁN *(felhúzza a cipzárat)* Láttelelet! Azonnal vetessen fel orvosi láttelelet!

LÍDIA Most? És azt hiszi, akkor megszabadulhatok? MILÁN

Most. Holnap. Holnapután. Látszani fog még, hisz ez szörnyű!

LÍDIA Ne aggódjon. Lesz láttelelet. És lesz valóper is, sőt! *(Belejön) Bepörölöm, hogy belefeketedik! (Ismét fölzokog, Milán vállára borul, aki nyugtatólag veregeti a hátát, majd keze rémülten megáll a levegő-ben)*

LÍDIA Segítsen rajtam, kedves Milán, kérem, segítsen !

Hiszen maga... hiszen most már látta... meg kell értenie...

MILÁN *(mártírként)* Persze, persze, tanúskodom. Igen,

mindent láttam. Ezek a szörnyű ütlegek ...

LÍDIA *(felkapja a fejét, könnyein át, mintegy vizionálva)*

Képzeld el, ha maga... meg én... ha együtt... ha mi ketten, a nullponton ... ugye el tud-ja képzelni...

MILÁN De Lidia, kérem, én ...

LÍDIA Csak átszaladok néhány holmimért. Persze kérdezi majd, hová megyek, és én megmondom neki. Meg én ! Egyenesen. Ó, istenem, mindig erre vágytam és vártam.

MILÁN Lidia, az istenért...

LÍDIA *(hirtelen megfordul, beleütközik a férjébe)* Jaj, ne! Ne...

NÁNDOR *(terpeszállásban megáll, majd kicsit, mereven meghajol)* Mihócs Nándor. Bocsánat. Látom, még mindig nincs ajtó. Sebaj. *(Kezét előrenyújtva jön előre)* Mihócs.

MILÁN Nincs. Torda Milán. *(Kezet fognak)*

LÍDIA Nándor...

NÁNDOR Igen, drágám...

LÍDIA Nem bírom tovább ! Elegem van, illetve volt. Én

kiszállok.

NÁNDOR *(rosszallóan)* Édesem, már megint? De csúnya dolog. *(Milánhoz, könyörgőre fogja)* Ugye nem veszi rossz néven, igazán röstellem, elnézést kell kér-nem. Drágám... már megint egy idegen lakásban? Hogy neked mindig idegenekkel kell... Térj magad hoz, és gyere szépen haza.

LÍDIA Haza? Nem!

MILÁN *(óvatosan)* Lidia, talán jobb lenne... NÁNDOR

(fenyegetően) Hagyd abba. De most. De azonnal !

MILÁN Uram, azok a sebek, nos, meg kell mondanom, brutális bánásmódra vullanak.

NÁNDOR Úgy! Brutális!

LÍDIA Igen, igen. Elmondtam mindent. *(Növekvő hisztériával)*

És igenis segít nekem. És tanúskodik és vége! Vége! És soha többé, és ...

NÁNDOR *(felbődül)* Elég! No ide figyeljen, kedves szomszéd ! *(Lídiához lép, elkapja az asszony karját, lefogja, maga felé fordítja, és lehúzza hátán a cipzárat, előtűnnek a sebek)* No, ide figyeljen!

LÍDIA Segítség! Milán, segítség!

MILÁN Hagyja abba! Egy ujjal se nyúljon hozzá! Hé, nem vagyunk a középkorban !

NÁNDOR Mit aggódik? Ne féljen, nem lesz bántódása, soha nem is volt. *(Megmutatja Lidia hátát, látványosan a sebhelyeket)*

MILÁN Térjen már észre, ez itt az én laká .. NÁNDOR

(vérfagyasztóan) Kuss ! — Méltóztatik látni ezeket a csikokat? *(Orditva)* Azt kérdeztem, látja-e a csikokat?

Milán bólint

(Az ujjával dörzsölni kezdi az asszony hátát, a csikok elmaszatólnak, Lídia háta sértetlen) Most is?! Igen?! ... Na, ugye!

Milán előbbre lép, közlőrl tanulmányozza a jelenséget

Max Factor. A születésnapjára kapta. (Elengedi az asszonyt)

LfdIA Ezt még megkeserülöd

NÁNDOR Néha bizony befesti magát a drágám, vagy kifesti. Mit tudom én. Azt sem tudom, hogyan csinálja, háttal a tükörnek. Nagyon ügyes asszony. Az-tán körbejárja a szomszédokat, ismerősöket, ismeretleneket, és előadást tart. Rólam. Befeketít. Mindenütt. Ma biztosan a maga kedvéért készítette ki magát.

LfdIA (háttal fordulva Milánnak) Legyen szíves, húzza fel!

Milán szóltanul engedelmeskedik

NÁNDOR Ne haragudj, drágám. Nem tehettem mást. Lídia

elfordul, hallgat

Ugyebár, uram, nem tehettem mást? Nos, mit szól hozzá?

MILAN Hogy én? Mit szólok hozzá? (Belső zsebéből borítékot húz elő, abból levelet, felmutatja) Határozat. (Olvassa) A Csontos utca öt, hatodik emelet százhuszonötös számú lakást kiutalom. Szobaszám: egy. Komfortfokozat: összkomfort. A lakásba költöző személyek száma: egy fő. A kijelölt bérlő neve: Torda Milán. Ez én vagyok.

NÁNDOR Bocsánat. Higgye el, kérem, az ilyesmi csak nagyon ritkán ...

MILAN. Kérem, nem történt semmi.

Lidia kisiet, Nándor követi a feleségét

(Nagyot fúj, felkapja a padlóról a félig kiürült borosüveget, meghúzza, majd az asztalra teszi. Az író-gép fölé hajol) A triplán gomolygó füstcsikót húzva maga után... Nem. A háromfedelű gép gomolygó füstcsikot ... Jönnek-mennek, mintha én egyszerűen nem is léteznék. Mégis inkább triplán. Duplán. Szimplán. Baromság. Persze érdemes elgondolkodni rajta: vagyok-e én egyáltalán? A triplán gomolygó. Inkább bongyorodó. Mert az ugye biztos, hogy nem sok nyoma van. Mármint a létezésemnek. A triplán bodorodó füstcsikót húzva maga után ... Marhaság! A triplán füstölögve shobbled ... Na, mi ez a shobbled ...

NÁNDOR (visszaóvakodik az ajtóból, megáll Milán asztala mellett) Ne haragudjon, hogy még mindig, vagyis hogy újra ... csak szeretném megkérni ... ha lehet... ne ejtsen szót arról, ami itt történt.

MILÁN Ugyan már, kinek ejtenék szót?

NÁNDOR Nem tudom. Senkinek.

MILAN Kérem. Nem ejtek.

NÁNDOR Tudja, Lídia csodálatos asszony. Rendkívüli. Ő tulajdonképpen végtelenül szelíd és megértő... és ...

MILÁN Nézze, igazán nem akarok beleavatkozni a családi életükbe, távol álljon tőlem, de azt hiszem, elég nehéz lehet fenntartani egy ilyen különös helyzetet.

NÁNDOR : „Fenntartani ?” Úgy érti, váljunk el?

MILAN Szó sincs róla, én nem ezt mondtam, csak ...

NÁNDOR De gondolta! ... Mert maga még sosem érez-te, hogy valaki ... mondjuk, egy nő, a csontja velejéig beleeszi magát a szervezetébe! Ugye, nem érezte? Hogy beleivódik a sejtjeibe! Igen, igen... a szervezete részévé válik. Mintha naponta elfogyasztana belőle egy keveset.

MILÁN Ez az, fogyasztja.

NÁNDOR (meg sem hallja) Ha egy napig nem látnám, úgy érezném magam, mint a morfinista, a heroinista szer nélkül, a dohányos nikotin nélkül. Elvonási tünetek jelentkeznenek, reszketne kezem-

lábam, kifordulnák önmagamból, és ... ölnék, higgye el, ölnék, hogy visszaszerezsem!

MILAN (megtörten pislog a munkája felé, a széthullani készülő szótárakat rendezgeti) Ezt egy egészséges nő nem bírja ki.

NÁNDOR És én?! Én, mit gondol, hogy bírom ki?! Mert az senkit nem érdekel, hogy én belepustulok. Szép! Váljunk el! Nagyon szép! Idejön egy kis mitugrász a szomszédba a nagyszerű ötleteivel. Egy senkiházi. Még íróasztala sincs, se széke, és egyszerre csak elkezd tanácsokat osztogatni, hogy így, meg úgy, meg hogy mit lehet kibírni. Belemászik a más életébe! Milyen jögon? Belefúrja magát a sorsunkba! Hogy képzele?! Csak azt szeretném tudni, hogy képzele?!

MILÁN Na, na ! Ez itt még mindig az én lakásom. Maguk jöttek ide családostul. Bele. Az én magán--életembe.

NÁNDOR Jól van, jól. Bocsánat ... Különben, ön, uram, ön is indulatba jönne, ha érezné, hogy az életére törnek (kis csönd), és ki tudja, mely cselekedetünkkel törünk embertársunk életére. Sajnálom, hogy megszegyenítettem a feleségem ... maga előtt. Felejtse el, kérem. Igen, igen, jobb, ha az egészet el-felejtji. (Tétován kimegy)

MILÁN (fölsóhajt) Hol az a rohadt ajtó? Hova a fészkes fenébe tették? Már ajtót is lopnak?

A telefon hosszan, élesen cseng

(Mintegy álmokóiban veszi fel a kagylót, beleszól, visszateszi) Nem. Tévedés.

Pillanatnyi szünet után a telefon újra csöng

(Még mindig révületben veszi föl a kagylót) Mondom, tévedés. A szegény jó Pösner bácsi meghalt. Ja. Hogy kit? A Mihócs Ldiát? Igen. Azaz nem. Jó, szólok. (Leteszi a kagylót az imaszönyegre, kimegy)

Egyenes tartású, komor férfi lép be. Sötét szemüveget visel, tapogatózó mozdulatok, de ismeri a járást. Mereven megáll a szoba közepén, a kezében kétszemélyes sóletkonzerv

DORZS Dorzs vagyok. Dorzs István. A bal oldali szomszédja. Gondolom, értesült róla, hogy az ajtajának fuccs. Ugyanis ma már, kérem, a gyászhuszárokban sem lehet megbízni. Csak arra az esetre mondom, ha nem tudná. Amikor beállítottak a szegény jó Pösner bácsiért, „azt mondták, valaki ellopta a tepsijüket, amivel amúgy dolgoznak, lekasztották az ajtót, és ezen vitték ki a porhüvelyt. Megígérték, hogy másnap visszahozzák. Már az ajtót. Azóta semmi. Ennyit a gyász-huszárokról. De nem ezért jöttem. Jövendőbeli együtt-élésünkre való tekintettel figyelmeztetnem kell, hogy ha éjszaka is gépelni akar, nem leszünk jóban. Nyilván tudja: itt papírvékonyak a falak. Egyesek szerint volt bennük szigetelés, csak az építkezéskor kilopták, mások szerint már a házgyárban kilopták, megint mások szerint sosem volt bennük szigetelés. Amúgy, sejtésem szerint, az ön személyében egy alkotó értelmiséggel hozott össze „a balsors. Rövid ideig a másik szomszédom is az volt. Színész. Éjszakánként verseket tanult. Nemigen fértünk meg egymással, ám-bár, igaz, ami igaz, pusztán neki köszönhetem, hogy tisztán auditív úton elsajátítottam Arany összes balladáját. A Szibinyáni Jank tetszett a legjobban. Ezt csak arra az esetre mondom, ha érdekelné. A színész szerencsére hamar befutott és elköltözött. Egy patyolatos nő jött a helyére. Korán fekszik, és egylőre gyermektelen. Nemi életet is csak elvélve él. Azt hiszem, roppant csúf. Ámbár az mindegy is. Vele tehát rendben vagyok. Hanem, ami magát illeti ... csak tegnap jött, ma szombat van, ma még elkopácsolhat, ameddig tetszik, hanem a jövőben legkésőbb este tíz-kor be kell fejeznie. Pösner bácsival nagyon jóban voltam. Igen... (Előbbre lép, megbotlik a telefon-kagylóban, lehajol, kitapogatja, a helyére teszi) Igen. Sajnálom, hogy meghalt. Apróbb dolgokban a segítség-

gemre volt. Szeretném, ha maga sem tagadna meg tőlem ezt-azt. Szomszédok közt, úgy vélem, ez természetes. Például, itt ez a konzerv. Sólet. Nagyon szeretem a sóletet. Bár egyesek szerint nem egészséges. Csak arra, az esetre mondom, ha érdekelné. Itt a nyitó is. Nem feltételezném, hogy beköltözésének ilyen korai stádiumában már tudná, hová csomagolta a konzervnyitóját. Legyen szíves, nyissa ki a konzervemet. *(Előrenyújtja a konzervet és a nyitót, mocsanatlanul áll)* Legyen szíves *(emeltebb hangon)*, nyissa ki a konzervemet!

MILÁN *(e pillanatban belép az ajtón)* Jó napot. DORZS No, kérem. Akkor hát legyen szíves, nyissa ki a konzervemet.

MILÁN Tessék?

DORZS Itt a doboz, itt a nyitó.

MILÁN Kérem... kérem... nyitom már. *(Átveszi a dobozt, nyitni kezd, belevág az ujjába, felszisszen, sziszegve káromkodik)* A keserves hétszentségit!

DORZS Mi történt?

MILÁN Mi történt, mi történt! *(Felmutatja az ujját)* Ez történt, csorog belőle a vér. Az a szép piros. Rá-adásul sólet! Istenem, hogy utálok a sóletet!

DORZS Értem én a célzást, uram. JJogyne érteném. Ezzel nyilván arra utal, hogy engem utál, ki viszont, mint említettem volt, nagyon is szeretem a sóletet. Ezen erővel mondhatta volna akár, hogy utálja Szibinyáni Jankot, és én már akkor megértettem volna is célzást.

MILÁN Ki az a Szibinyáni Jank?

DORZS Jellemző. Hunyadi János. Arany János nevezi őt Szibinyáni Janknak egy korai balladájában. Az elnevezéssel a nagy hadvezér szerb származására utal.

MILÁN *(szívja az ujját)* Az istenit, hogy fogok ezzel gépelni? *(Felmutatja az ujját)* Látja?

DORZS Jó vicc.

MILÁN Maga azt hiszi, az jó vicc, hogy csak úgy beállít egy idegen lakásba, hogy nyissák ki +a sóletjét, miért nem nyitja ki maga?

DORZS Mert konzervet nyitni speciel nem tudok. Minden egyéb házimunkát elvégezek, na talán egy-két apróságtól eltekintve, de la konzervnyitók, ezekkel egyszerűen lehetetlen. Alumíniummal tankacélt! Mindig megvágom magam.

MILÁN Jónak mondja. *(Szívja az ujját)*

DORZS Adja ide. *(Ellenkező irányba nyúl a dobozért)* Adja már! Átviszem a patyolatos nőhöz. Bármilyen hisztis, mégis emberségesebb. Adja vissza a sóletemet. Adja már!

MILÁN *(most veszi észre, hogy Dorzs vak. Két gyors mozdulatot tesz a fekete üveg előtt. Mivel Dorzs természetesen nem reagál, megszegyenülten lerogy a sörösüveg-konténerre)* Kérem ... kérem, ne vegye rossz néven, én csak most...

DORZS Ide már azzal a sólettel!

MILÁN Várjon, kérem, csak egy pillanat, máris nyitom, azonnal. Nem lesz benne hiba! *(Sziszegve újra nekilát a forintos nyitóval, nagy nehezen kifeszíti a doboz tetejét)* Ne haragudjon, restellem, tudja, csak most vettem észre... elnézést még egyszer. Torda Milán.

Csőnd

Bocsánat, és ... ön?

DORZS De hiszen bemutatkoztam!

MILÁN Ki van zárva. Mikor beléptem, ön már itt volt. *(A telefonra pillant, most jut eszébe, miért ment ki, a kagyló a helyén)*

DORZS Lehetetlen. Mindig megérezem, ha üres a szoba.

Hatodik érzék. Nekem az ötödik.

NÁNDOR *(bedübörög)* Hol az +a telefon?

MILÁN A kedves feleségét keresték, de úgy látom ... NÁNDOR

Majd én beszélek az ipsével.

MILÁN Mondom, úgy látom, a kagyló már a helyén van.

(Dorzstra mutat)

NÁNDOR Annyi baj legyen, annyi baj legyen. *(Dorzshoz)* Köszönöm, kedves barátom. *(Milánhoz)* Amennyiben Veréb László keresi Mihócs Lidiát, mondja

meg neki, hogy ne keresse többet, mert agyonverem. Csak így egyszerűen: agyonverem. *(Indul kifelé, a telefon újra megszólal, ezért az ajtóban várakozóan megáll)*

MILÁN *(felveszi a kagylót)* Nem, kérem, tévedés. Bizony. Bizony, tévedés. Nem akarom tudni ... és higgye el, nem ismerem a hangját ... hogy kicsodát? Ha mondom, tévedés. Dorzs István? Ilyen itt nem lakik.

DORZS Én vagyok Dorzs István.

Nándor kimegy

MILÁN Örvendek. Igen, illetve... adom már. Parancsoljon.

(Dorz kezébe nyomja a kagylót)

DORZS Teri néni? Persze, természetesen, mint tavaly ilyenkor ... Ahogy gondolod. Sólet lesz. Igen, főtt tojás is. Ahogy szereted. Füstölt hús? Hé, kérem, meg-nézné, van-e benne füstölt hús?

MILÁN *(a dobozba néz, egy kicsit belepiszkál)* Van.

DORZS Van.

Milán végre letelepszik a gyűrődészka mellé, megpróbál a szövegbe mélyedni

Szóval, egy óra múlva. Gyere, Teri néni, várlak. *(Gondosan helyére teszi a kagylót)* Teri néni volt. Jön sóletet enni. Főtt tojás is kell neki. Meg füstölt hús.

MILÁN Hallottam.

DORZS Megyek főzni. *(Kifelé indul)*

MILÁN Még egyszer elnézést az iménti félreértésért. Bármire szüksége van, csak nézzen be hozzám.

Dorz lassan, vérfagyalón visszafordul, szembe Milánnal

Bo-bocsánat ... csak ,a megszokás ...

Dorz szótlánul kiballag, kezében a nyitott sólet

(Végre a gép mellé telepszik) Mit csinál az a rohadt triplán? A triplán füstölögve... (Sóhajt, közelebb húzza a gépet, és megpróbálja lepötyögni a szöveget, ahogy leüti az első betűket, üvöltve szájába kapja az ujját) Megdöglök! Megdöglök! (Kimerülten, tehetetlenül az írógépre borul)

Kerekekre szerelt guruló ágy jelenik meg az ajtóban, és méltóságteljesen begördül. A matracon ősz hajú matróna, az ágy lábánál kalicka, benne öklömnyi madár ugrándozik, végül feltűnik az ágyat toló fiatal nő: Petronella nővér. Megpillantja a gépre boruló Milánt, tapintatosan köhint. Milán fölkapja a fejét, dermedten nézi az elébe táruló látványt. Nem akar hinni a szemének, nem érti az új helyzetet

PETRONELLA Szép jó estét. Maga sz az új lakó? *(Ellép az ágytól, körülnéz)* Csuda szépen berendezkedett! *(A telefon alatti imaszőnyegre és a sörösládára mutat)* Milyen találékony, milyen bájos.

MILÁN *(végre szóhoz jut)* Mi ez itt?

PETRONELLA Ja, ez. A Grósz néni. Mondhatnám a teljes nevét is, ahogy illik, de nem tudom. Senki sem tudja. Lent a rendelőben, +a kartotékján biztosan rajta van, de őszintén szólva, azt hiszem, nem fontos. Szólintsa csak egyszerűen Grósz néni.

MILÁN Miért? És ki maga?

PETRONELLA Pardon. Petronella nővér. A körzeti nővér. Tudja, olyan természetes a státusom, hogy azt gondolom, engem itt mindenki ismer. Elnézést az udvariasságért. Hanem, ami azt illeti ... én sem tudom ám a maga nevét.

MILÁN Torda Milán.

PETRONELLA Szép név.

MILÁN Azonnal mondja meg, mi ez itt.

PETRONELLA Miért ilyen ideges, Torda úr?

MILÁN Hogy kerül ide ez a Grósz néni?

PETRONELLA Maga a soros.

MILÁN Hogyhogy soros, mi az, hogy soros?

PETRONELLA Nézze, a Grósz néninek, sajnos, súlyos szklerózisa van. *(Suttogva)* Bár ilyet nem volna szabad mondani, nincsen neki sok hátra; érti. Teljesen egyedül maradt. Exitált a férje meg az idősebbik fia. disszidált a lánya, a legkisebbik fia meg vidéken él, és — már bocsánat a kifejezésért, de — tojik a Grósz néni fejére. Se kutyája, se macskája szegény öreg-asszonynak. Namármost. Ahhoz ugye túl jó állapotban van, hogy valami elfekvőbe rakjuk, meg aztán ott egyvégtilben rumlizna, mivelhogy a madara nél-kül egy percg sem tud meglenni — ahhoz viszont nincs elég jó állapotban, hogy egyedül lehetne hagy-ni. Világos?

MILAN De mit keres itt?

PETRONELLA Akkor mégsem világos. A Grósz nénit a derék szomszédok passzolgatják körbe-körbe, mindig az vigyá rá, aki éppen ráér. Maga a soros.

MILAN De kérem, én itt dolgozni akarok.

PETRONELLA Ez az! Éppen ez az! Mert itthon dolgozik! Áldott szerencse, hogy egy ilyen itthon ülő jött a Pösner bácsi helyére. Máskülönbén igazán nem is tudom, mit csinálnánk a szegény Grósz nénivel.

MILAN De kedves, jó nővérke ...

PETRONELLA Petronella ...

MILAN Csak nem képzeli, hogy én ...

PETRONELLA Kedves Milán ... ugye megengedi, hogy így szólítsam ...

MILAN Csak tessék.

PETRONELLA A patyolatos nő vidékre utazott a rokonaihoz hétvégére. Dorzs úr természetesen nem jön szöba, mivelhogy világtalan. Tegnap egész délután Mihócsék vigyáztak rá. Ugyebár nyilvánvaló, hogy nem marad más, mint maga.

MILAN És ,a többi kilenc emelet?

PETRONELLA Az ágyat ,a lépcsőkön tolni-gurítani?! A liftbe nem fér be. Bele kell nyugodnia, kedves Milán. De ne aggódjék. Grósz néni néma, takar a sir, szépen bevette az altatóját, és ilyenkor alszik, mint ,a bunda. Később kap még injekciót is. Meg-látja, nem lesz vele semmi gondja. Ha pedig mégis adódna valami, egy-két nyugtató szó megteszi.

MILAN Értse meg, kérem, én dolgozni szeretnék.

PETRONELLA Rajta. A Grósz néni nem zavarja, es - ről kezeskedem, és ha egyszer-egyszer valamicskét törödni kell vele, istenem, akkora időveszteség az?

MILAN De kedves nővér ...

PETRONELLA Petronella!

MILÁN Petronella nővér! *(Eldolgozva)* Petronella nővér *(homlokára csap, a telefonhoz siet, felveszi a cédulát)*, magát este nyolckor várják az óra alatt.

PETRONELLA Dénes. Csak ő lehet. Ezzel gyötör. Hogy este nyolckor. Mintha nem tudná, hogy este nyolc-kor képtelen vagyok, hogy olyankor egyszerűen le-hetetlen... Mindig úgy ad randevüt, hogy ne tudjak elmenni. Aztán meg csinálja nekem a balhét: ő ott volt, én meg oda se dugtam a képem, így aztán persze neki joga van odébbállni — mással persze! Disznó alak. Direkt! *(Előránt a szatyorból egy üveg konyakot)* Nyissa ki ! Hetek óta így megy. De megérdemlem, meg én, ha már az elején nem láttam, hogy mire megy ki a játék.

Milán kinyitja az üveget, a nővérek nyújtja, az meg-húzza

Pfffhu, ez jólesett. Nem kér? Tessék, ne kérésse ma-gát. Egy másik szklerotikus-tól kaptam. Mert, tudja, nekem csak ezek jutnak. A szklerotikusok. Na, kér?

MILAN *(bólint)* Ha nem sajnálja belém azt a drága konyakot, bár, tudja, én nem vagyok igazán ivós. Valahogy... de mindegy is.

PETRONELLA Nem is konyak ez, csak vinyak. Paraszolvenca vinyak. Igyon csak, én kapok eleget, annyi a szklerotikus. Megérdemli, ha itt marad strázsálni a Grósz nénit.

MILAN Azt mondta, csendes.

PETRONELLA Akkor is megérdemli. Maga gaz egyet-len valamirevaló férfi, akit egész nap láttam. Ne pirosodjon, kedves Milán, én egész nap csak vén

trottyokat látok. Injekciózok, járok házról házra, és megpróbálom elsózni a magatehetetleneket. Azt hiszi, ez a Grósz néni az egyetlen? Minden házban van vagy őt. És persze kik vigyáznak rájuk? Vén szivarok meg múmianénik, akiknek még van egy kis szívük, akik azért ülnek otthon, mert ők is leszázalékoltak, és ők is az én injekcióimra várnak; adjon még egy kortyot. *(Még-húzza az üveget)* És ami-kor befejezem a napot, és hazaküszöm szépen a nő-vérszállásra, ötszáz pont ugyanilyen csaj közé, és megpróbálom kitalálni, hogy ma melyikükkel ment el a Dénes énhelyetem ... akkor ... *(Iszik)* Persze sose tudom meg. Na, ne haragudjon, kedves Milán, hogy ilyesmivel traktálom, hiszen magát ez biztosan nem érdekli, azzal a szép nevével ...

MILÁN Dehogynem, nővérke ...

PETRONELLA Petronella ...

MILÁN Csak, tudja, van egy határidős munkám, és éppenséggel azért maradtam itthon szombat este, hogy minél többet végezhessek belőle.

PETRONELLA *(tapsol)* Moly. Tele van velük az egész szoba. Kieszik a szigetelést a panelok közül. Azt direkt nagyon szeretik. Aztán szabadon áramlanak egyik lakásból a másikba. Van naftalinja?

MILÁN Nincs.

PETRONELLA Majd hozok. *(Körülnéz)* Meg Lakáskultúrát is.

Járatom.

NÁNDOR *(benéz az ajtón)* Jó napot, nővérke. Nem jelentkezett még az én verebem? Az a bizonyos Veréb László?

MILÁN Nem.

NÁNDOR Ne felejtse el. Csak így egyszerűen: agyon-verem.

(Ki)

PETRONELLA *(az órájára néz)* Jézusom, már rég a másik házban kellene lennem!

MILAN Isten áldja, nővérke ...

PETRONELLA Még visszajövök. A Grósz nénit is meg kell döfni. A vinyak a magáé. Egy ujjnyit azért hagyjon belőle. *(Kíviharzik)*

MILÁN Nem! Nem igaz! *(Előkapja a noteszét, lapoz, a telefonhoz siet, tárcsáz)* Halló? IKV gyorsszolgálat? Kérem, én nem tudom, önökre tartozik-e, de ez itt vészhelyzet. Egy ajtóról van szó. Nem, nem törtek be. Az ajtó sem tört be, csak egyszerűen nem létezik. Eltűnt. Nincsen. Ha lehetne, most azonnal... ha elszámolok vele?... De hát fogalmam sincs ró-la... talán ellopták. Honnan tudjam? Kérem, ha a rendőrséghez fordulok, napokig is eltart... Vegyek újat? Most?! Hol? ... Veszek. Hármat, hogy legyen tartalék! irom. Köszönöm. *(Újra tárcsáz)* Kreibich Sándor utcai Tüzép? Igen, kérem, tudom, hogy ilyen-kor alkalmatlan, de emberletről van szó... Hogy-hogy? Csak az éjjeliőr? Ön is segíthet, ha akar... Egy ajtó kellene. Normális, egészen közönséges lakó-telepi ajtó. Nézze, megállpodhatunk. Kétszeres árat fizetek, ha most, azonnal... Kétszárnyas, faragott, neobarokk? Csak? És mikor?... Három hónap? Dögölj meg! *(Levágja a kagylót, lapoz, tárcsáz)* Halló, Szelistyei lakás? Elnézést a zavarásért, Szelistyei úr, tudom, nem a legalkalmasabb időpont... Igen, én is tudom, hogy szombat van... hogy én? Ja, Torda. Torda Milán. Emlékszik, kint volt nálunk a könyvespolc ügyében, amikor a feleségemmel... Nem, dehog, nagyon jó, nincs vele semmi baj, most egy másik dolog, igen... egy másik lakás. Igen, nem, csak hát nagyon sürgős. Nem polc. Egy ajtó kellene nagyon sürgösen. Dehogvis viccelek. Mi az egy olyan mesternek, mint ön? Az is jó. Bedeszakzni! Három gerenda keresztbe, és ... háromszoros árat fizetek, ha most, azonnal... nem?! Igazán ! Komolyan ! *(A kagylóra néz, vicsorit, lecsapja)* Szél hintázza a lábad, Szelistyei ! *(Iszik egy kortyot, lehiggad, az ágyhoz lép. Fejcsóválva szemrevételezi az alvó öregasszonyt. Beszélgetni kezd a madárral, kedveskedve bedugja az ujját a kalicka rácsán)* Pityuka, Pityuka.

A madár odavág bekötözött ujjára

(Ordítva elkapja a kezét) Anyád! Rohadt keselyű! Dögölj meg! Mindenki megőrült?! A papagájok is?!

Miért vonzom én ezeket? *(Ütésre emeli az üveget, de leereszti, visszaballag az írógéphez, és újra munkához lát. Nehézkesen gépel sebesült ujjával, köz-ben sziszeg)* A triplán füstgomolyt húzva maga mögött shobbled az óceán felé a női partórség szeme láttára, a pilóta tehetetlenül vergődött a szűk cockpitben ... cockpit? *(Lapoz a szótárban)* Azt mond-ja... kakasviadal tere, helyszíne... nem... általában : küzdőtér, gyakori harcok színhelye, például: Európa cockpitje átvitt értelem: 1. Belgium, 2. Magyarország ... Hehehe. A pilóta tehetetlenül vergődött a szűk, átvitt értelemben Magyarországon... höhöhö. A nyavalyát átvitt értelemben! Semmi át-vitt értelem. *(Tovább mormol)* Fedélzeti ellenőrzés, indítószervezet, nyitott pilótaülés vagy fülke. Ez az. *(Gépel)* A pilóta tehetetlenül vergődött a szűk fülkében... *(Abbahagyja, felnéz)* Ha meggondolom, ezek a legtermékenyebb éveim.

Az ajtókeretben Saci jelenik meg. Tízennyolc év körüli fű kopottas punk f elszereleésben, haja tarajosra fésűlve. Kezében papircédula, nyilván a nevet s a címet tartalmazza, belepislog. Az ajtó hiányát némi megdöbbenéssel veszi tudomásul. Belép. Rágógumizik. Megpillantja Milánt, zsebre gyűri a cédulát

SACI Helló. A többiek?

Milán dermedten nézi a jelenést

Jól kipucolták a kéglit. Persze így okés. De hogy aj-tó sincs! Ajtó azért kellene, nem? Már csak azért, hogy be ne jöhessen akárki. Zsaru vagy ilyenek.

Milán még mindig nem tért magához

(Meggpillantja Grósz nénit, odalép, derűsen nézegeti) A mámi marad?

Milán föláll

Tölem maradhat, semmi bajom veled, fő, hogy nyugiban legyen. Pia van? Mert én nem hoztam; hát zsozsó az egy szem se. *(Észreveszi az üveget, felé indul)*

MILÁN *(nehezen, nyögve szólal meg)* Mi... mi ez? Mit keres?

SACI Mondom, piát.

NIILÁN De hogy? Hogyan került ide? Kit keres? SACI Ha én azt tudnám. Na várj. *(Előkotorja a cédu-*

lát, erőlködve olvassa) Reiner ... nem, Reitner István. Na, alig tudtam kiolvasni.

MILÁN Itt ilyen nincs.

SACI Miért, nem ez a Csontos utca öt, hatodik emelet?

MILÁN De igen. Csakhogy itt akkor sem lakik ilyen. SACI Na, hát nem a név számít, fő, hogy itt lesz a buli. MILÁN Buli?!

SACI Látom, kicsit korán jöttem, de hát baromi hideg volt, majd itt elleszek a sarokban, amíg jönnek a többiek. Géza nincs?

MILÁN Semmiféle Géza. És itt nem lesz semmiféle buli. És legyen szíves, menjen innen, ne legyen el a sarokban!

SACI De hát nekem ezt a címet adta Drót. Direkt le-írtam, mikor mondta. Egy óra volt, míg ideértem ebben a rohadt hidegben. Utca stimmel, ház stimmel, emelet stimmel, csak a név nem, de hát itt nincs ajtó, csak ez lehet, nem? Biztos csináltak veled egy viccet, és nem szóltak róla, hogy nálad lesz a buli. A fő, hogy most már tudod.

MILÁN Itt nem lesz buli. Utoljára mondom: nem lesz! És ne tegezz!

SACI Jó, jó, azért nem kell úgy fölkapni a vizet. MILÁN Kifelé! Kifelé innen!

SACI Jól van na, nyugi. Megyek én, de *(hátrál)* majd mit csinálsz ... mit fog csinálni, amikor jön a többi, he? *(Hátrálás közben nekimegy az ágynak, Grósz néni fölriad, Saci kábán pislog, kihátrál)*

MILÁN *(utána ordít)* Azt csak bizza rám! Itt nem lesz semmiféle buli, arról kezeskedem!

GRÓSZ NENI *(hirtelen fölül. Körülnéz, megriad, föl akar kelni, meggondolja magát. Ül mereven)* Macskahúgszag van.

MILÁN *(meglepve fölne)* Hogy tetszett mondani?

GRÓSZ NENI Macskahúgszag van. Persze nem fontos. Az egész házban, a pincétől a padlásig az van. Már ha lenne az ilyen házban pince meg padlás. Ki törődik ma már azzal? Macskaszag az utcán, az egész világon. Ezt persze nem tudom biztosan, mert évek óta nem voltam az utcán, Magyarországról meg ki sem tettem a lábam, csak egyszer; de akkor az még Magyarország volt. *(Felelősségrevonóan pillant Milánra)* Ki maga? Hogy került maga ide?

MILÁN Azt hiszem, tévedni tetszik... Grósz nénit hozták énhozzám. A nővérke toltta át. Azt mondta, én vagyok a soros.

GRÓSZ NENI De kicsoda maga?

MILÁN Az új szomszéd, Torda Milán.

GRÓSZ NENI Hol a Pösner?

MILÁN *(zavartan)* Ó, igen... a... igen, hát ő elköltözött. Én jöttem a helyére.

GRÓSZ NENI Elköltözött. És nem is szolt?... Már, hogy úgy végleg, mi? Szóval elhunyt. Na a szegény. Mennyit hancegett, hogy túlél engem. Azt mondta, én fogok előbb szétlottyadni, és nem ő. Ilyen szavakat használt. Csúnya szájú vénember volt ez a Pösner, azt meg kell hagyni. Na, szegény. Még fogadtunk is egy üveg Zírfaandliba. Nyertem, és tessék; nincs, aki megadja. Most az egyszer nem működött a Pösner szimata, pedig volt neki is. Majdnem olyan, mint az enyém. Persze én nem vakra fogadtam. *(Súgva)* Mögöttem erők állnak.

MILÁN Miféle erők?

GRÓSZ NENI Sötétek. Tegye fiam, a lábamra a nagyobbik plümot.

MILÁN *(körbejár)* Itt nincs plümo. Sem kicsi, sem nagy.

GRÓSZ NENI Akkor tegyen a lábamra valamit. Bár-mit, ami meleg.

Milán körbejár, észreveszi az imaszőnyeget, ráteríti az öregasszony lábára

Mi ez?

NIILÁN Imaszőnyeg.

GRÓSZ NENI Imaszőnyeg? Az is jó lesz.

MILÁN Tavalay végigtolmácsoltam egy feszítvált a marokkói filmátvételi bizottságnak. Tőlük kaptam ajándékba.

GRÓSZ NENI Nem éri utol a plümotat. Meséljen valamit, fiam.

MILÁN öszintén szólva, a nővérke azt mondta, hogy ...

GRÓSZ NENI Nem lesz velem semmi baj, mi? Hogy bevettem az altatót, mi? Egy szavát se higgye. MILÁN Nem tetszett bevenni?

GRÓSZ NENI Ne fáraszsa magát', fiam, húsz éve nem hat. Húsz éve nem alszom. Mármint éjjel. Nappal egész jól elkornyadozom, bóbiskálok, hanem éjjel... ha tudná, mire ébredtem a múltkor is... elmondom ...

NIILÁN Ne tessék...

GRÓSZ NENI Akkor honnan fogja tudni?

MILÁN Nem fogom tudni.

Kis sértett csend

(Mentegetőzve) Tetszik tudni, nekem dolgoznom kell, szeretném elvégezni a munkámat ... ugyanis az aviatikai ... GRÓSZ NENI Tényleg, nem érzi?

MILÁN Mit?

GRÓSZ NENI *(kilép az ágyból, a falhoz oszon, majd a sarokban szimatol)* Itt! Itt! Szintiszta macskaszag!

Milán utánamegy, követi az öregasszonyt, szimatol, majd a fejét rázza

Nem érzi?

MILÁN Képzelnéni tetszik.

GRÓSZ NÉNI Még hogy én képzelődöm. Itt van ! Itt, mindenütt! Vigyázzon, ha ilyen rossz a szaglása, könnyen rajtaveszthet. A szimat, fiam, olyan, mint a vészcsengő. És aki nem érzi a veszeltyt, azt nagy baj fenyegeti ... vigyázzon, fiam! *(Visszabújik az ágyba)* Ha megtenné egy öregasszonynak ... *(Üvegcsét vesz elő)* szemcsepp ... ha becsepegtetné ...

MILÁN Hogyne, hogyne, tessék csak ideadni. *(Igazgatja a néni fejét)* Feljebb ! Még feljebb!

GRÓSZ NÉNI Ki akarja tekerni ta nyakam?

MILÁN Ne tessék pislogni!

GRÓSZ NÉNI Ne az orromba öntse! Direkt az orromba önti! *(Tüsszent)* Direkt! Láttam!

MILÁN Ha egy percre sem tetszik nyugton maradni?! *(Szinte birkóznak)* Na! Na! Most! Így jó lesz. GRÓSZ NÉNI Hu, de csíp! *(Összeszorítja a szemét, pislog)*

MILÁN Akkor hát készen vagyunk. *(Indulna)*

GRÓSZ NÉNI *(zacskót húz elő a paplan alól)* Tessék. Etesse meg Ahasvérust. A magok a zacskóban van-nak. vatosan szórja elé, az ajtót nem kell nagyon kinyitni. *(Fészkelődik, jelezve, hogy ő, sajnos, nem éri el a kalitkát)*

MILÁN Ez a rohadt papagáj az előbb úgy megcsípte az ujjamat...

GRÓSZ NÉNI Papagáj ? Ez, fiam, zebra-pinty! Tigris-csíkó zebra-pinty. Ahasvérussal nem lehet viccelni.

MILÁN *(a magokat a kalickába szórja)* Azt láttam.

GRÓSZ NÉNI Húsz éve vagyunk együtt, és Ahasvérus túl fog élni. Szegény, neki sem lesz könnyű. Én is túléltem mindenkit, azután mire volt jó? Engem legalább kézzől kézre adogatnak ezek-azok, a szon7-szédok. De egy zebra-pinty? Vele mi lesz? Kinek kell egy zebra-pinty? A végén még örülni fog, ha utánam halhat. Tudja, az ember eleinte boldog, hogy mindenkit túlél. Diadal! Mintha jobb lenne a többieknél, ügyesebb, mintha felülmúlná őket. Aztán meg nem tud mit kezdeni a győzelmével. Ez a Pösner is. Nyertem. Én vagyok a jobb. Aztán mire mentem vele? Se Pösner, se Zirfandli. Tessék. A végén kiderül, hogy nem az győz, aki életben marad, hanem, aki megspórolta a Zirfandlit.

MILÁN Grósz néninek nem szabad megerőltetnie magát. Tessék szépen lefeküdni és aludni. Az nagyon egészséges, az alvás. Még nincs éjszaka, most lehet.

GRÓSZ NÉNI Engem akar maga leszerelni, fiam? Akkor alszom, ha akarok. Egy perccel sem előbb. Ami pedig a macskákat illeti, én csak annyit mondok, ne vegye félvállról őket. Ebben a házban az összes egyedül maradt öregasszony meg öregember macskát tart. Nem tudják, mit cselekszenek. A Pösnerbeil is azt becsültem, hogy nem volt, macskája. Persze valami kell az embernek, ha egyedül marad. A Pösner telefont tartott. Én meg Ahasvérust. De semmi esetre sem macskát!

MILÁN Mégiscsak aludni kéne, Grósz néni!

GRÓSZ NÉNI Vigyázzon! A macskák nemcsak engem élnek túl, hanem magát is. Hét életük van, hét bőrük, hét lelkük, és a szaguk napról napra erősebb. Nekünk már nyomunk sem lesz ... magának sem ... és macskák grasszálnak majd a folyosókon, a lakásokban macskacsaládok laknak, a boltokban macskák szolgálnak ki macskákat, a tévében macskabemondók nyávognak a macskaközönségnek, a macskaöregasszonyokat körzeti macskanővérek injekciózzák, és hétvégén aa kismacskák nagy házibulikra járnak a Lenin körútra ... *(Hirtelen abbahagyja, hátrahanyatlik)*

MILÁN *(az ágyhoz rohan)* Grósz néni, Grósz néni!

Hangos horkolás hallatszik

(Megtörli homlokát, nagyot húz a vinyakosüvegéből) DORZS *(belép, kezében ecetes f lakon)* Látom, áthozták a Grósznét. MILÁN Át, a fene enné meg ... *(Spét)* Látja... Hogy-hogy látja?! DORZS Csak ,a nyelvi fordulat okán. Mindjárt meg-jön Terka néném. Saláta is lesz. Elolvassná, hány százalékos az ecetem? *(Nyújtja a flakont)*

MILAN Tíz.

DORZS Az jó. Kinyitná?

MILAN Hogyne. *(Forgatja a kupakot)*

DORZS Rafinált dolog ez az eset. Ahhoz, hogy tudjam, jó lesz-e, tudnom kell, hány százalékos. Ah-hoz meg kell köstolni. Ahhoz ki kell nyitni. De ha, mondjuk, túl erős, akkor minek nyitnám ki, viszont, ha nem nyitom ki, honnan tudjam, milyen erős. Még jó, hogy itt van maga.

MILAN *(hiába forgatja a kupakot)* Mindig átfordul. Kell egy zsebkes vagy valami. Van is. *(Keresgél)* Körömráspoly!

DORZS Meg ne vágja ,a kezét.

MILAN Kétszer ugyanoda nem csap a ménkü. Tessék.

(Felüvölt)

DORZS No ugye. Megvágta.

MILÁN Az ecet! A sebre! *(Leguggol, ujját fájdalmasan a térde közé szorítja)*

GRÓSZ NÉNI *(a kiáltásra felriad, egyenesen felül)* Ecetszag van! Acetum aceticum! Á, Dorzs úr, üdvözlöm. Lám, maga is összeismerkedett már a szomszédal.

DORZS Szolgálatkész fiatalember. Nem úgy, mint egyesek.

GRÓSZ NÉNI Drága Dorzs úr, én segítettem volna be-cipelni a háromajtós szekrényét? Miért nem szolt Mihócséknak?

DORZS Mihócsék? Nekem mindig csak a jó Pösner úr segített. Olykor Terka néném. Maga soha.

GRÓSZ NÉNI Ne civakodjunk, Dorzs úr. Hozza ide azt az aceticumot, hadd szagolgassam.

Dorzs odaviszi

(Beleszagal az üvegbe) Köszönöm. Imádom az ecet-szagot ... az ifjúságomra emlékeztet. A lányok frissen mosott haja a tánciskolában, no meg a ... DORZS *(elrévedve)* Ecet . . . ecet . . . esszencia . . . MILAN Khm ... Segíthetek még valamiben, Dorzs úr? GRÓSZ NÉNI Vegye le a lábamról az imaszőnyeget. MILÁN Most terítettem rá. GRÓSZ NÉNI Rég volt. Most melegem van. DORZS Visszatérve az ecetre ... GRÓSZ NÉNI Ne ácsorogjon már, Dorzs úr, üljön le. Ha idehozná azt a ládát, szomszéd.

Milán fogcsikorgatva odaviszi

DORZS *(miután az öreg hölgy a ládára segített)* Egy-szóval Terka néném a legyek ellen használta. Falun. Egy tányérkába a szoba közepén, az asztalon. A legyek meg bele. Gyerekkoromban.

GRÓSZ NÉNI *(közel hajol, súgva)* Az ecet megóv. Egy kis ecet ide vagy oda ... és szabadon árad az erő. Ez a mesterség veleje. Csak tudni kell, mikor, hova és mennyit. Hoc non est difficile *(ad faciendum)*. Semmi sem lehetetlen! *(Diadalmasan felnevet)*

MILAN *(meghökkenve)* Ez ám a boszorkányság!

GRÓSZ NÉNI Az bizony.

DORZS Higgyen csak neki egészen nyugodtan. Boszorkány.

MILÁN Persze, persze. Akkor, ha nem zavarok, most visszavonulnék. *(A gép mellé ül)*

GRÓSZ NÉNI Rég voltam már aktív, de az Atamé mindig itt van velem a matracban. Megmutathatom...

MILAN Ne mutassa, Grósz néni.

Megszólal a telefon

DORZS Ha Terka néném, mondja meg neki, hogy fel-tettem a sóletet, már (a salátát is csinálom).

GRÓSZ NÉNI Ha a nővér, kérdezze meg, hová tette a plümómat. A nagyobbikat.

MILÁN *(főlkapja a telefont, beleordít)* Tévedés! Tévedés! *(Lecsapja, a gyűrődészkához rohan, ráül a szótárákra, és befogja a fülét)*

GRÓSZ NÉNI Szomorú helyzet ez, fiam. Nem gondolt még arra, hogy rontás ül magán?

MILÁN Rontás.

GRÓSZ NÉNI Hogy szemmel verték.

MILÁN *(megadóan odaviszi a palackot)* Tessék inkább inni egy kis vinyakot és nyugovóra térni.

Mindketten isznak

GRÓSZ NÉNI Nézze, fiam, tudom én, hogy ebben a mai világban nehéz az ilyesmit elhinni, pedig jobban tenné, ha komolyan venné. Siófokon, a háború után — az első után — egy rendkívüli találkozás szabta meg az életutamat. Véletlenül egy asztal mellé ültettek a penzióban Gwenfran Gwenroddal. Ő a nagy Gwenfran Gwenrod! Az évszázad nagymestere volt. Az évszázadé! Miket tanultam tőle! Micsoda ember! Tudja, ott a penzióban, az asztalnál csak egymásra néztünk, és kész. Odavoltam. Ő is. Itt ragadt Magyarországon, pedig egy fontos walesi kongresszusra készült. Ingyen adott nekem leckéket. Istenem, miket tudtam én akkoriban! Az ember csak rápillantott a kanálra, és az odébb vándorolt az asz-talon. Csak összeráncolta a szemöldökét, és a tükör baljósan megrepedt. Ma meg? Ha földhöz vágom a poharat, akkor sem török össze, mert törhetetlen üvegből van a nyomorult, és linóleum a padló! Még a molyokkal sem tudok megbirkózni!

MILÁN A nővér hoz naftalint.

GRÓSZ NÉNI Ezeknek desszert a naftalin az ágynemű után! Azelett; egy csettintés, és mind a földre hullt. Csettintés?! Ezek falkában kerengenek a szekrény-ben, és degeszre híznak a stafirungomon, amit még 1916-ban ...

MILÁN Aludni! Aludni! Tessék már aludni! *(Fülére tapasztja a kezét. Ordítva)* A pilóta tehetetlenül hánykolódott a triplán szűk vezetőfülkéjében. A női partórség szeme láttára!

DORZS Tudja, Grósz néni, mibe kerül mostanság egy paradicsomsaláta? Persze, a sólethez nem illik a paradicsomsaláta, de ha egyszer főzök Terkának, bele kell adni apait, anyait.

GRÓSZ NÉNI Látom, még mindig nem hisz nekem. DORZS Hogyne hinnék.

GRÓSZ NÉNI A fiatalember.

DORZS Ja, ő nem.

A felvonás végéig elhalkulva, fölerősödve a WalkLirök Lovag lása szól

GRÓSZ NÉNI Tudja maga, hol van Bakonybél? Walpurgis-éjen meztelenül táncoltunk a Bakonyban ... csodálatos volt. Az embert átjárja az erő ... Úgy érzi, mindenre képes ... meztelenül ... fejünk fölött az Atamé, a fekete köpenge villan a holdfényben ... s mi esküt teszünk az ördögnek: mindenben követjük... az Atamé hatalma... *(Hirtelen megmerevedik. Lassan a matrac alá nyúl, kést vesz elő. óvatosan kilép az ágyból)*

DORZS Büntetendő hiányosság, hogy milyen kevés szakácskönyv készül Braille-írással. Ezt is a bürokráciának köszönhetjük. Kár, hogy nem tettem gombát a salátába. Akkor nem gondoltam rá. Most meg bánom. Szeretem a vegyes izeket.

Grósz néni a kést előreszegezve, lábujjhegyen Milán felé oson. Hátulról közelít a gépelő férfihoz, óvatosan s mintegy élvezve a titkos megközelítést

MILÁN Na végre... azt mondja... A triplán füstölögve valamit csinált a víztükör felé a női partórség szeme láttára, míg a pilóta tehetetlenül vergődve igyekszik szabadulni a szűk fülkéből ... lássuk... *(Szorgosan kopog a gépen)*

DORZS *(gyanakodva szimatol. Lassan, vészterhesen feláll)* Mi ez?

Grósz néni a késsel Milán háta mögé ér. Sátáni mosollyal lassan fölemeli a kést magasan a feje fölé, döfésre

(Rettegve, félelmetesen, torkaszakadtából felkiált) Jaj ne! — A sólet!..

Milán rémülten pattan föl, megpillantja a halálra vált Dorzs urat, majd megpördül, és mozdulatlanra dermed szemközt a kést emelő Grósz nővel

FÜGGÖNY

MÁSODIK FELVONÁS

Amikor a függöny felmegy, Grósz néni nyitott szemmel, nyugodtan fekszik az ágyon. Ahasvérussal beszélget. Kisvártatva Petronella érkezik fázósan, leveti kabátját, látván, hogy egyedül van; kezét melengeti

PETRONELLA Szép jó estét! Nicsak, Grósz néni, hát ébren?

Hogy vagyunk, hogy vagyunk?

GRÓSZ NÉNI *(megjátszott reszketésséggel)* Köszönöm, nővérke, épp csak hogy. *(Az ágy szélére ül, kicsit fészkelődik, elégedetten nézelődik)*

Csőnd. Mindketten várakoznak

PETRONELLA *(Milánt keresi a pillantásával, majd hangosan)* Eljött az időnk; megszűrjük egy picikét. Nem fog fájni. *(Szándékolt lármával készülődik)*

Kisvártatva csapzottan, lassan, nedves kezét a levegő-ben szárogatva belép Milán, mintegy félálomban

(Búgóra vált) Jó estét, kedves Milán, hogy halad a munka? Észreveszi állapotát, papír zsebkendőt vesz elő táskájából, átadja)

MILÁN *(nyögve)* Munka... Miféle munka? *(Ellazul, a szótárakra rogy, fejét a tenyerébe támasztja)* PETRONELLA Rosszul van?

MILÁN Nem, nem. Már nem.

PETRONELLA *(energikusan hozzá siet, megfogja a pulzusát)* Hm. elég szapora, jót tenne magának valami kis nyugtató.

MILÁN *(vádlón előreszegezi az ujját, az öregasszonyra mutat, aki már visszamászott az ágyba, és ártatlan képpel magára húzta a takarót)* Meg akart ölni! PETRONELLA Ugyan, ugyan. A Grósz néni? Olyan szelíd ő, mint a bárány. *(Felé fordulva)* Igaz?

Az öregasszony sietve bólogat

MILÁN Azt hiszi, magának mindent lehet?

GRÓSZ NÉNI Igenis, lehet. Én szklerotikus vagyok. Ha nem tudná.

MILÁN Ha mondom: meg akart ölni!

GRÓSZ NÉNI Megmutattam neki az Atamémat. Attól van úgy oda.

PETRONELLA *(gyógyszert emel ki a táskából, válogat, egy tablettát átnyújt Milánnak)* Vegye be.

Milán automatikusan elfogadja, egy korty konyakkal lenyeli. A gyűrődéscsákra könyökölve a semmibe bámul

(Fecskendőt készít, egy kicsit a levegőbe spriccel)

GRÓSZ NÉNI Nem fog fájni?

PETRONELLA Hát fájt bármikor is? Egy icike-picike szűrés az egész. Beadjuk ... na, ugye... ennyi az egész... és már alszunk is.

Az öregasszony feje oldalt hanyatlík

PETRONELLA *(megréműl)* Grósz néni! Na! *(Rázza, gyorsan a mellére hajol, megfogja a pulzusát, el-ereszt)* Na, ne ijesztgessen! Mostanában mindig úgy megrémít. Olyan hirtelen alszik el, mintha vagy-on-vágták volna. A doktor úr szerint is különös. Az utóbbi időben nagyon legyöngült. Határozottan rom-lik az állapota.

MILÁN Hát tudja, amióta behozta hozzám, elég friss.

PETRONELLA Örülök. Leülnék pár percre, ha megengedi. Nagyon elfáradtam. A lábam. Hamarosan úgyis megint továbbállok. Hagyott egy kisujjnyit ab-ból a léleklelegítőből?

MILÁN Hogyne.

PETRONELLA Köszönöm. *(Visszaadja az üveget)*

MILÁN *(megfogja a palackot. Nézegeti, forgatja)* Ez ... ez olyan csöndes. Olyan emberi, vagy hogy is mondjam ... olyan, na, szóval ... olyan testhezálló. *(Iszík egy kortyot)*

PETRONELLA Szegény Milán. Magának sem lehet könnyű.

MILÁN Tudja, én dolgozom.

PETRONELLA Hát ez a baj? Mindnyájan dolgozunk, Milán, látástól vakulásig. *(Milán intene, hogy nem erről van szó, de a nővér folytatja)* Épp most döntöttem úgy, hogy elmegyek. Meghirdettek egy diétás nővéri állást Jemenben. Háromévi fizetés dollárban. Három év alatt összekereshetek egy lakást. Persze férjhez menni, az is megoldás. Csakhogy ott az az ötszáz csaj, és mind ugyanazt akarja. Nekem jó len-ne ez a Dénés, már ha lenne. Úgysem vesz el. Le-számoltam vele. Inkább Jemen.

MILÁN *(nehezen forog a nyelve)* Mit adott be nekem?

PETRONELLA Nyugtatócskát. Egy egészen kis nyugtatócskát. Jót tesz, meglátja. Ki is néztem az atlaszból Jement. Vasút nincs, legfontosabb szállító-eszköz a teve és a számár. Most hallott ilyet, még ló sincs! A főorvos úr azt mondta, régi az atlasz. Azóta már két Jemen is van. Észak és Dél.

MILÁN Tudja, én fordítok. Persze, most joggal kérdezhetné, hogy mit.

PETRONELLA De hogy melyikbe szól a pályázat, azt nem tudom.

MILÁN Aviatikai kézikönyvet! Na, ehhez mit szól? Tankönyv pilótáknak. Én! Amikor klasszikusokat kellene fordítanom. Veretes cicerói körmondásokat, tizenkét alárendeléssel, nagy műveket, mahagónira pácolt diófa asztal mellett a könyvtárszobában. Kör-ben aranygerinces kötetek, életműsorozatok a menyryezetig, öt nyelven, és a kárpitból pipadohány illata árad, a csészében aranyzsin tea párolog.

PETRONELLA Persze, ha volna valami, akár csak egy szuterén vagy, nem bánom, egy fészter, nem kellene Jemenbe menni.

MILÁN És ehelyett az aviatika! A favágás. Igaz, legalább ötször úgy fizetik, mint azokat a bizonyos remekműveket. És ha már, akkor az ember igyekszik tisztességgel elvégezni. Meg aztán ... tartozom egy fél lakással a feleségemnek. *(Körülnéz)* Évek óta így megy: „Csak előbb még gyorsan”, a tartozás miatt. Elfogadtam a „Kertművelők kézikönyvét”, mert gyorsasági díjjal fizették, és az „Angol polgári forradalom hadseregének szolgálati szabályzatát”, mert az meg belső kiadvány, bizalmi munka! Az van, amit kínálnak, nem igaz, nővére? Petronella! A feleségem, meg rágta a fületem, hogy így aztán sose fogok labdába rúgni. Biztos igaza van. De mondja, van itt egyáltalán labda? Hol az a labda?!

PETRONELLA Ha tényleg olyan régi az a térkép, lehet, hogy már van vasút is. Ki tudja, mi történt azóta, hogy az atlasz megjelent? Talán nem is olyan rossz ott. Talán egész érdekes. Mondja, mi a különbség Észak- és Dél-Jemen között?

MILÁN Van különbség? A triplán sebesen csinált valamit a női partórság szeme láttára. A pilóta reménytelenül vergődve igyekszik szabadulni a szűk fülkéből. Csak most jöttem rá, hogy tulajdonképpen miért akadtam el. Képzelve, utoljára hagytam az állítmányt! Szarvas hiba! Világos, első az állítmány. Aztán a többi. Szóval a triplán sebesen shobbled ... *(Feláll, hogy kivegye feneke alól a szótárat, felnyitja, épp visszaülni készül)*

PETRONELLA Várjon, várjon! Le ne üljön! Nem ötvenes maga véletlenül?

MILÁN Harmincöt.

PETRONELLA A mérete.

MILÁN Nem tudom.

PETRONELLA *(centimétert kanyarít Milán nyakába, leméri a vállá szélességét, a karja hosszát)* Igen. Pont jó! Ha megengedi, magára próbálom. *(Félig kész kardigánt vesz elő a táskájából. Kötőtűk lógnak belőle, Milánra próbálja)*

MILÁN *(le nem veszi a szemét a szótárról, s míg a próba tart, kikeresi, majd fennhangon felolvassa a*

szócikket) Shobbled ... shobbled. Ajjaj. Kapcsos zárójeles, vagyis nincs pontos magyar megfelelője.

PETRONELLA Kicsit lejjebb, kérem a karját.

MILÁN *(engedelmeskedik)* Azt mondja: „Egyszerre, egyidőben végzett heves, ingó mozgás a hosszanti és kilengés a keresztirányú tengely mentén, a súly-pont elmozdulása nélkül.” Puff neki. A súlypont el-mozdulása nélkül. Erre inni kell. *(Az üvegért nyúl)*

PETRONELLA Ne mozgassa a karját. Mintha túl rövid volna itt a derekánál.

MILÁN Isten tudja.

PETRONELLA A karja, úgy látom, jó. A dereka rövid. Mégis hozzátoldok egy csikot. Vegye le. *(Segít kibújni a kardigánból)*

MILÁN Mi ez?

PETRONELLA Bedolgozok egy butikba. Sokszor órákig kell ülni egy-egy beteg mellett. Idóm, az van. MILÁN *(állva marad, majd helyére teszi a szótárat,*

széttárja a karját, aztán elgondolkodva mutatja saját testén) Hosszanti tengely, keresztirányú tengely.

PETRONELLA Mit csinál?

MILÁN Keresem a tengelyemet. Meg a súlypontomat.

PETRONELLA Igen. Mindannyian így vagyunk ezzel. MILÁN Nem segítene egy kicsit? Egy állítmányról van szó. Vagyis ígéröl. Igei állítmányról. Nézzük.

(Hasra fekszik, karját széttárja a földön, előre, hátra

ing) Hosszanti tengely. Keresztirányú tengely. Látja,

a súlypont változatlan. Figyeli? Mondja meg szépen, mi ez? Na, mondjon rá egy szót.

PETRONELLA *(leguggol a himbálódzó Milán mellé, tenyerét a homlokára teszi)* Istenem, itt kinlódik egyedül ... És milyen rossz a tartása.

MILÁN Így-i,gy. Előre-hátra. Mondjon rá egy szót. *(Folytatja a ringást)*

PETRONELLA Hogy vergődik ...

MILÁN Vergődik? Nem jó, már szerepel határozó-ként: „tehetetlenül vergődve a fülkében ...”, meg nem is fejezi ki pontosan.

PETRONELLA Álljon fel, álljon fel szépen. *(Talpra segíti)* Maga ... maga ... keres valakit ... valamit ..., MILÁN Egy állítmányt. Egy igei állítmányt! PETRONELLA De egyedül nem találja.

MILÁN *(most fogja fel a félreértést)* Nővére, azt hiszem, téved ...

PETRONELLA Petronella ...

MILÁN Én csak egy állítmányt ...

PETRONELLA *(szájon csókolja, hosszan, erősen Milánt)* Beadom az injekciót, és mindjárt jövök. *(Bele-bújtatja a férfit a félig kész kardigánba)* Addig vedd fel ezt, Milán, nincs kész, de meg ne fázz nekem. *(Felkapja a holmiját, kiiramlik az ajtón, visszanéz)*

Milán felkapja a palackot. Lidia jön. Kezében levél. óvatosan közelít, igyekszik úgy viselkedni, mintha mi sem történt volna. Milán leereszti az üveget.

LÍDIA *(félénken)* Hahó! Hallom, volt egy telefonom, de ...

MILÁN A kedves férje gyorsabb volt.

LÍDIA Tohonya, mint egy víziló, de ha rólam van szó, akár a villám.

MILÁN Tudja, ez a rúzs-trükk ...

LÍDIA Levelet hoztam magának.

MILÁN Levelet? Még be sem költöztem. Hacsak nem a tanácstól. *(Leteszi az üveget, forgatja a borítékot)* Ez nem is nekem szól, hanem a Pösner bácsinak. Vilmosnak hívták?

LÍDIA Épp a temetés körüli zűrzavarban érkezett, és azóta nálunk kallódott.

MILÁN Mit csinálnak én ezzel?

LÍDIA Amit akar. Biztos valamelyik rokon küldte, aki lemaradt az osztozkodásról. Hemzsegtek itt elegen, attól ilyen szép üres a lakás. Két nap alatt úgy kipucolták, hogy... hiszen látja. Még a WC-lehúzó is leszerelték.

MILÁN Ilyenkor a posta vissza szokta küldeni, hogy a címzett elhunyt vagy ilyesmi, nem?

LÍDIA Akkor intézze el a postással.

MILÁN Még ,ez is.

LÍDIA *(gyengéden megfogja Milán karját)* Milán ... , amit azelőtt mondtam, hogy bejött Nándi ... (A má-

sík kezét Milán másik karjára helyezi, nagyon gyengéd) Milán, én hiszek abban, hogy mi ketten ... kérem, ne gondolja, hogy csak azért, ne hallgasson másra, csak az ösztöneire ...

LÍZILÁN (hátralép, maga elé kapja a levelet) Mégis-csak meg kellene nézni, mit irtak szegény Pösner bácsinak. Hátha fontos hagyatéki ügy, és azonnal intézkedni kell...

LÍDIA Ha megpróbálnánk túllépni 'az árnyékunkon, higgyen nekem ...

MILÁN Vagy egy rokon igényt tart a lakásra, te jószágos isten! (Feltépi a borítékot, kikapja belőle a levelet)

Grósz néni megmoccan, mintegy álmokórában felül

(Átfutja a levelet, vállat von) Ezzel meg mit kezdjek? „Kedves Vili! Tudatom veled, hogy mindannyian egészségesek vagyunk, amihez hasonló jókat kívánok neked is. Kata eljött a baromfitelepről. Bálint bevonult katonának. Nekem elrepedt a falábam, de a Kerekes Janó megszögelte. Más nem történt. Küldjél kétezer forintot. Szerető öcséd Károly. Kelt Jánoshalmán, december elsején.”

LÍDIA A Pösner bácsi öccse. Volt itt egyszer-kétszer, mindig megvágta az öreget. Az meg káromkodott, mint a záporosó, hogy a tetvek csócsálnák folyósra a Károly falábat, akkor nem enné ide a fene. Mindig ilyeneket talált ki.

MILÁN De mit csináljak én ezzel?

GRÓSZ NÉNI (félálomban) Fizessen neki.

MILÁN Miért nem tetszik aludni, szépen?! Még hogy fizessek? ! Egy vadidegennek. Csak mert a bátyja la-kását kiutalta nekem a tanács?!

GRÓSZ NÉNI (most már ébren) Mondom én, a szimatával van baj, kedvesem. Azt hiszi, csak a lakást örökölte a Pösneről? Hol él, fiam? Nem lehet ám ilyen könnyen megüszni. A vitrint meg a nachtkasztitl széthordták a rokonok, de maga örökölte a telefonját, gaz adósságait. Meg a többi. A levegőt, amit szívott!!! Igy van ez. Fizesse csak ki a két-ezret. Az a legkevesebb, mondhatom.

MILÁN Nagyon jó. Csak nem hiszi, Grósz néni, hogy hajlandó vagyok...

GRÓSZ NÉNI Nem hiszem. Tudom.

MILÁN Mit?

GRÓSZ NÉNI Amit tudok. (Visszahanyatlak, azonnal elalszik)

LÍDIA Grósz néni ! Grósz néni !

Horkolás

A szklerózis. Hetet-havat összehord. Az a rögeszméje, hogy boszorkány.

MILÁN (összerezzen) Mondta már.

LÍDIA (ismét Milán karjára teszi a kezét) Milán, kedves, meg kell mondanom...

Ismét feltűnik Saci

(Ingerülten) Mi ez itt, átjáróház?

MILÁN (enervált) Az.

SACI (félénk) Helló. Visszajöttem.

MILÁN Látom.

SACI Tudja, mi az ábra? Nem találok ki. Frankón. Nekimentem ötször vagy hatszor, én nem is tudom, de ezek a folyosók vagy mik folyton összekuszálódtak. Talán, mert lement bennem a nyomás vagy mi. Aztán gondoltam, visszajövök ide, mert csak magát ismerem itt.

LÍDIA (Milánhoz) Barátja?

Milán legyint

SACI Meg hátha megjöttek már a többiek is.

MILÁN Ne reménykedjen.

SACI (elgyávul) Hátha mégis megjönnek, és akkor én majd megmondom nekik, hogy ez valami téves cím, és hogy nem itt lesz a buli ... meg aztán ... marha hideg van kint.

MILÁN (körülnéz, sóhaj, legyint) Maradjon.

SACI Kösz. (Lekuporodik a sarokba)

MILÁN De csöndet kérek, mert dolgozni akarok! (Visszaül a gyűrődészka mellé, a papírra mered, koncentrálni próbál, még egyszer felnéz) Nem veszi rossz néven, Lídia.

LÍDIA (sértett) Eszem ágában sem volt egy pillanatig sem föltartani. (Az ajtó felé indul, megtorpan, visszalép Sacihoz) Átfázott?

SACI Aha.

LÍDIA Üljön oda, a radiátorhoz. Mozduljon már, ne féljen.

SACI Kösz, nem. Minden okés.

LÍDIA Nem kér valamit enni?

BACI Kösz, nem. Csak egy kis géza kellene.

LÍDIA Géza?

SACI Aha. Tegnap volt, hogy utoljára jól begézáztam. Most meg már alig van nyomás.

LÍDIA Mi az, hogy begézázni?

SACI Nincs valami tablettája?

LÍDIA Milyen?

SACI Akármilyen.

LÍDIA Fáj a feje?

SACI Még nem.

LÍDIA Hát akkor?

SACI Jó lesz akármilyen.

LÍDIA Nincs valami tablettája, Milán?

MILÁN Milyen?

LÍDIA Akármilyen.

MILÁN Kalmopyrin.

LÍDIA Jó lesz?

SACI Mással szoktam, de ha nincs jobb.

LÍDIA Hol?

Milán a bőrönd felé int, Lídia megtalálja a tablettát, felemeli az asztalról a vinyakosüveget, a fűhöz viszi, aki az itallal lenyeli a tablettát, köszönetet int, hálás

Jobb?

SACI Sokkal.

LÍDIA Hogy hívják?

SACI Saci.

LÍDIA (nézegeti) Illik. Vezeték vagy keresztnév?

SACI Ahogy tetszik. A rendes nevem Sándor Sándor. A

mamám találta ki, jó, mi?

LÍDIA És hol lakik?

SACI Maga zsarú? A vércsoportom nem kéne? Mer az nincs.

Lidia nevet

Ha zsarú lenne, tudná, mi az, hogy begézázni. Lídia

Szóval hol lakik?

SACI Nem lakok.

LÍDIA Hát a szülei?

SACI A mutter még csak beengedne, de a fater azt mondta,

letöri a derekát, ha kinyitja előttem az ajtót. Azt meg jobb,

ha hagyjuk, hogy velem mit csinálna.

LÍDIA Miért ilyen dühös magára az édesapja?

SACI A fater egy vadbarom. Csak a pofozáshoz ért.

Idegesek. De hála istennek lassú.

LÍDIA A kislány csak megérti.

SACI Kislány?!

LÍDIA Hát valahol csak tölti az éjszakákat. Gondoltam, egy

kislánynál.

SACI Most nincs csaj. Hideg van. Haveroknál, itt-ott. Ahol

jön. Az ilyen lakótelepek marha jók, tudja, a folyosón a

fedlapok alatt a szerelvénytáskákban éppen elfér az

ember, ha meghúzza magát. És meleg is van.

LÍDIA Szerelvénytáskákban alszik?

SACI Téli. De nem mindig.

LÍDIA (felsóhajt) Istenem, a csavargóélet! A szabadság!

SACI (kényelmesen ellazítja magát, kicsit dúdol) Most már jó.

Már hat.

LÍDIA A Kalmopyrin.

SACI Mindegy az. Ha az ember akarja, minden hat. Én már

voltam úgy, hogy a C-vitamin is.

LÍDIA Milyen kalandos élete lehet.

SACI Nekem?

LÍDIA Ha valaki így él kiszorítva a perifériára, üldözötten, biztos, rengeteg a kalandja. Istenem, mi minden történhetett már magával. Meséljen!

SACI Azt hiszem, átráztak a haverok ezzel a bulival. Pedig a Drót direkt mondta nekem a címet. Fel is írtam. A többinek meg az igazi címet mondta. Lefogadom. Azt, ahol tényleg van a buli. Én idejövök, és hülyét csinállok magamból, ők meg valahol röhögnek rajtam. Átráztak. De én már semmin sem csodálkozok.

LIDIA Tudja, hol áll maga?

SACI Ülök.

LÍDIA Képletesen.

SACI Ja.

LÍDIA A nullponton.

Milán fölkapja a fejét

SACI Hát az lehet.

LÍDIA És aki a nullponton áll, az szabad, mint a madár, az előtt nyitva az élet, nyitott az út fel, alá, azt tesz, amit akar... a legragygóbb ajándék, amit az élet adhat nekünk...

MILÁN *(kajánul)* Lidia, kedves, meggyógyult már a háta?

LÍDIA Hú, de nagystílus.

SACI Csinálok, amit akarok. Jó vicc. Most például legszívesebben beverném a Drót pofáját. Hogy ezt .. . énve'em, aki két hónappal előbb voltam a haverokkal, mint ő ! Mi a fenére olyan nagy ennek a pofája?!

LÍDIA Tudja, én hányszor álmodoztam arról, hogy szabad és független legyek? Olyan szabad, mint maga. Igen. Hogy elérjem azt a nullpontot, amin maga áll, és ahonnan már csak fölfelé vezet az út?

SACI Kipróbálhatná a gézát.

LÍDIA Lehet, hogy ki is próbálok.

NÁNDOR *(bekukkant Milánhoz)* Aztán, ha véletlenül jelentkezne az a Veréb... *(Észreveszi Lidia és Saci kettőseit)* ...a Veréb. *(Fenyegetően belép)* A Veréb.

Lidia és Milán egyszerre reagálják le a veszedelmet

MILÁN Téved, Mihócs úr.

LÍDIA Nándikám, szó sincs róla.

NÁNDOR A veréb !

MILÁN Csak nem képzeli, hogy túrném, hogy az én lakásomban...

NÁNDOR *(se lát, se hall, lassan, kimérten közelít a földön kucorgó Sacihoz)* Végre!

SACI *(most kezdí sejtteni, miről van szó, védelmet keresően pislog Milánra)* Én csak tévedésből. A buli miatt, ő is megmondhatja, ő engedett be .. .

NÁNDOR A buli!! Na igen... Tudja, mióta várok arra a pillanatra, hogy szemtől szembe megmond-hassam! Maga szemét. Szemét tolvaj! *(Közelít)*

SACI *(hátrál, menekülne, Mihócs elállja az útját)* Tessék megkérdezni őt. Én nem tudom... nem tudom, mit alkar ez tőlem, mikor csak tévedésből...

NÁNDOR *(szeme Sacin, Lidiahoz)* Rádásul egy ilyen csavargóval, egy rongyos senkivel, egy taknyos nyikhajjal. Hogy nem szégyelled magad, ez verébnek is kevés; ez szűnyog. Szűnyog seggén a pattanás!

MILÁN Mihócs úr, ne ragadtassa el magát, ezt a fiút Sacinak hívják, és ...

NÁNDOR Saci?! *(Könnyesen)* Lidia! Még egy férfira sem telt?

LIDIA Nándikám, nyugodj már meg, semmi közöm ehhez a szerencsétlenhez .. .

SACI Hallotta! Most látom elősz,ir, semmi közörr. hozzá...

NÁNDOR *(a fiú után kap)* Megölöm!

Saci kisiklik a keze közül, Mihócs utána, Lidia belecsimpaszkodik, férje karját rángatva tűnik el, kintre hallatszik az ordítás: Agyonverlek! Nándi, ne! stb

MILÁN *(reszketve áll a szoba közepén)* Na várjatos csak! Majd megtanuljátok! Itt Torda Milán lakik aki csak még előbb gyorsan végez ,az aviatikával és aztán rögtön belevág! Na megálljatok! Tor&

Milán belevág! Joyce! Milton! Proust! Shakespeare! Goethe összes ! Csak még előbb... *(Nagy erőfeszítéssel szétszedi az asztalnak használt gyűrődéskát, a sörösládát az ajtóhoz cipeli, ráállítja a szótárakat föltornyozva, mindent, ami mozdítható, odahord)*

A művelet közben a már félig eltorlaszolt ajtóban ismét Mihócs jelenik meg. Egy mozdulattal félresöpör mindent, átlép a tárgyakon, nem érdekli, hogy kerültek oda, mi célt szolgálnak

NÁNDOR *(szégyenkezve)* Tudja... szeretnék elnézést kérni...

Lidia elmagyarázta, hogy... remek aszszony ... szóval *(elneveti magát)* néha egy kicsit el-veszitem a fejem... Ez a kölyök meg elmenekült ... *(nevet)* nem akartam így megijeszteni...

Milán közben fortyogó dühvel rakja újra fel a barikádát

(Önkéntelenül le-lehajol egy tárgyért, kézre adja) No, mit mondjak... elnézést, nem akartam. (Együtt rakják a szótárakat föl) Hiába, olyan kiszolgáltatottak vagyunk mi, férfiak.

Milán nem reagál

(Menni készül, megtorpan) Viszont ha a Veréb László jelentkezne, mondja meg neki .. .

MILÁN *(ordít)* Hogy agyonver!

NÁNDOR *(szelíden bólint)* Úgy van. *(A megmaradt kis résen kipréseli magát)*

MILÁN *(elszántan tovább rámol)* Nesztek! Nesztek! Nesztek! *(Hirtelen abbahagyja az egészet, nagyot fúj. A megmentett kéziratot és a fordítandó kötetet kézbe veszi, előrejön és lassan, tagoltan)* Hogy is van ez... Egyszerre, egyidőben végzett ingó mozgás a hosszanti és kilengés a keresztirányú tengely mentén a súlypont elmozdulása nélkül... ez nagyon fontos ! . . . hánykolódik . . . nem .. .

Ahasvérus a kalitkában harsány, csettegő hangot hal-lat

(Körülnéz, nem találja a hangforrást) Kileng ... lengedezik . . . házasodik . . . ingadozik . . . elválík . . . zötykölődik . . . kiköltözik . . . lötyög . . . beköltözik . . . , hintázik... dolgozik... kalimpál... részletekben el- vész. Ing. Leng. Ring. Himbál ..... Hogy kerül- nek ide a szklerotikus grószmamák, a jemenita ápolónók, a hibbant csövesek meg a féltékeny bivalyok?

Erősödő csettegés

(Észreveszi a madarat) A pofátlan zebra-pintyűkkel, kőtötűkkel, sóletjűkkel?... Mi vagyok én, népjóléti intézmény? Szociális osztály? Madármenhely? Kuss

A pinty egyre vidámabban csattog

(A kalitkához lép) Kivágom őket, mint a huzat! Csak egy fikarcnyi békességet, egy körömfeketényi csendet! Egy kisujjnyi nyugalmat! Ki innen! Ki, mindenki! Mars! Kuss!

A csettegés folyamatossá válik

Mondom : kuss!!

Csettegés

Agyonütlek, te! Keselyű! Hügpinty!

Csettegés

Hergelsz? Azt hiszed, velem mindent lehet? Azt csinálhatsz, amit akarsz? Ide csak úgy be lehet sétálni gátlástalanul pofázni? Nem érted, keselyű?! Dolgozn akarok! Elképzeldhetetlen?!

Csettegés

(Üvölt) Süket vagy? Majd én megtanítalak! (Feltépi a kalitka ajtaját, két marokra fogja a madarat, és el-tartja magától) Na, na, mi van? Most bezzeg elnémultál, mi?! Most kárálj, szaros tyúk!

A madár a sérült ujjára vág

Auuuu! Az ujjam! Kitekerem a nyakad! Széttapos-lak! (Az ablakhoz rohan, egyik kezével feltépi, a másikkal dühödten kihajítja a madarat, utánanéző, és ordít torkaszakadtából) Akkor lássalak, amikor a hátam közepét! Most pofázz! És eredj a pokolba! És ott mondd meg a többi rohadt griffnek, hogy ide ne dugják az orrukat, mert így járnak! Hess, madár! (Lecsúszik az ablak tövébe, nyög)

GRÓSZ NÉNI (hirtelen felül az ágyban) Hideg van. Hol a plüömöm? (Észreveszi a nyitott kalickát. Pánikban) Ahasvérus! (Milánhoz) Hallja-e? Hol van Ahasvérus?

MILÁN (zavartan, nyögve feltápászkodik, és Grósz néni ágya szélére teleszik) Az a helyzet, kedves Grósz néni ... illetve, úgy történt ...

GRÓSZ NÉNI Azonnal tudni akarom, hol van?! MILÁN Mondom, úgy történt, hogy Ahasvérus ... ki-nyitotta a kalickát, és ... huss, elröpült.

GRÓSZ NÉNI Kinyitottaaaa?!

MILÁN Bizony. Huss, ki az ablakon.

GRÓSZ NÉNI (kiugrik az ágyból, az ablakhoz szalad, kihajol) Ahasvérus! Ahasvérus!

MILÁN Tessék vigyázni. Meg tetszik hűlni. Nagyon hideg van. Biztosan visszajön majd.

GRÓSZ NÉNI Ahasvérus! Kicsikém! Hol vagy? Drágaságom! Ahasvérus! (Felkapaszkodik a párkányra)

MILÁN Tessék vigyázni! Azonnal tessék lejönni onnan! Vissza az ágyba! (Rohanást indul az ablak felé)

GRÓSZ NÉNI Ahasvérus! Várj meg! (Kilép az ablakon)

Fölhangzik a Walkürök lovaglása

MILÁN (hápogva áll a küürült szobában, majd halálos pániban) Grósz néni! Grósz néni! (Kihajol az ab-lakon, az öregasszony után néz, két ugrással az ajtó-nál terem, szétrombolja a maga építette gátat, és ki-rohan) Segítség! A Grósz néni kiugrott! Segítség!

A szoba üres. A zene még szól, majd csönd

GRÓSZ NÉNI (megjelenik motyogva az ablakban, és a párkányon át nehézkesen kászálódva belép. Markában a madár, szelíden nyugtatgatja a csivogó pintyet) Jól van, jól, drágaságom. Hát szabad ilyet?! Arra nem gondoltál, hogy megszakad a szívem nélküled? Ejnye, kicsikém!

A pinty csattog

Jól van, drága. Nyugodj meg. (Becsukja az ablakot, a madarat a kalitkába teszi, és rázárja az ajtót) Így, így szépen. Ahasvérus jó fiú, nem hagyja itt Grósz mamát ... (A kalitkánál állva becézi a madarat, amikor mint a szélvész érkezik Petronella, nyomában a kétségbeesett Milán)

MILÁN (az ablak felé mutogat) ...Erre odaszaladt, fel-állt a párkányra ...

PETRONELLA (észreveszi a nyugodtan viselkedő öregasszonyt, szemrehányóan és aggódva pillant Milánra) És?..

MILÁN És huss ... egyszerűen fogta magát és huss ...

PETRONELLA (fejcsóválva megsimogatja Milán homlokát) Istenem, Milán ... (Félretolja a férfit, és tett-re készen a nénihez lép) Miért másztunk ki az ágyból, Grósz néni? Hát nem megállapodtunk, hogy szundikálni fogunk?

GRÓSZ NÉNI Nem állapodtunk ...

MILÁN Boszorkány ...

PETRONELLA Tessék szépen vissza az ágyba, Grósz néni!

GRÓSZ NÉNI Én csak Ahasvérus miatt, mert kiröpült az ablakon ... (Milán felé) Huss!

PETRONELLA Az ablak csukva, Ahasvérus a kalitkában, nincs kifogás, vissza az ágyba!

MILÁN Boszorkány! (Az üvegért nyúl, üres) Rádásul ez is üres! (A földhöz csapja) És a szótáram! (Az ajtóhoz siet, újra felállítja a gátat, a sörösládára tornyozza a szótárakat)

Megszólal a telefon

(Két lépéssel a telefonhoz ugrik, máris beleordít) Tévedés! (Letenni készül, de félúton megáll) Hogy kicsodát? Veréb László Mihócs Lidiát? ! (Elégtétellel) Csak vigyázzon, nagyon vigyázzon, mert itt magát agyonütik! Csak úgy egyszerűen agyonverik. No, visz-lát. (Leccapja) Tévedés, tévedés. Huss, madár! Egy ócska kis mondat egy koszos állitmánnyal! Ennyi az egész, már csak ennyit akarok, a rohadt életbe! Ez lenne ilyen reménytelen, egy szaros állitmány?! Mit állítok? (Tétován áll a szoba közepén) Igaz is, mit állítok?

NÁNDOR (kezében borospalackkal jelenik meg, hóna alatt konyakosüveg, tálcán poharakat egyensúlyoz)

Majdnem leejtettem az egész hóbelevancot.

MILÁN Megmondtam neki! Csak úgy egyszerűen, hogy agyonveri.

NÁNDOR Helyes. Nagyon helyes. Jó estét, nővérke. Vegye már ki a hónom alól az üveget. Grúz. LÍDIA (Nándor mögül) Örmény.

NÁNDOR Örmény.

MILÁN Paraszolvencia?

NÁNDOR Tessék?

MILÁN Mindegy. (Kirántja Petronella kezéből az üveget)

NÁNDOR Van pohár is.

MILÁN Mindegy.

LÍDIA (Petronellához meglepve) Jó estét.

PETRONELLA Jó estét.

NÁNDOR Gondoltuk, az iménti ijedtségre ... kicsit elkapattam magam, nem vitás. Elnézést. Tudja, az utóbbi időben könnyen kiborulok. Szerencsére könnyen egyenesbe is jövök. Szóval átugrottunk. Fel-hajtunk egy pohárral, és már itt sem vagyunk.

LÍDIA Hogy van, Milán?

MILÁN Nehéz volna szavakba önteni.

PETRONELLA Nem tenne jót, ha többet innál. LÍDIA Tegeződnek?

MILÁN Csak a nővér tegez engem.

PETRONELLA Petronella.

MILÁN Petronella tegez engem.

PETRONELLA (Lidiához) Fáradt szegény.

LÍDIA Ót ápolja?

PETRONELLA Most már őt is.

LÍDIA Miért, mi baja?

MILÁN Nem is tudom. Amióta Grósz néni Ahasvérus után röpült, furcsán érzem magam. GYÁSZHUSZÁR (kintről) Szabad?

LÍDIA Jöjjön csak, tessék!

MILÁN Ne jöjjön! (Ordít, befogja a fülét, háttal fordít)

GYÁSZHUSZÁR (még kintről) Ez a 125-ös ajtó? LÍDIA

Ez.

GYÁSZHUSZÁR Akkor meghoztam.

PETRONELLA Mit?

GYÁSZHUSZÁR A 125-ös ajtót. (Bejön, hóna alatt az ajtó)

MILÁN (felragyog) Az ajtó!

GYÁSZHUSZÁR Hiánytalanul. Benne a kulcs is. MILÁN

Hogy került magához?

GYÁSZHUSZÁR Az ember oly mélyre jutott ez Isten nélkül való világban, hogy ellopták a tepsinket is. S midőn Pösner úr porhüvelyéért jöttünk, az ajtót kellett igénybe vennünk, hogy tisztességgel elvihessük. Azóta csak most volt érkezésem visszaszállítani,

MILÁN Hogy ezen? Egyébként bánom is én! Segítsen visszaakasztani.

GYÁSZHUSZÁR Sajnos, lehetetlen. Az ember ugyanis oly mélyre jutott ez Isten nélkül való világban, hogy míg az ajtó nem volt a helyén, lelopták a keretről a zsanért.

Milán az ajtóhoz rohan, megvizsgálja, majd dühében öklével a keretre csap

Addig is, míg hiánytalanul pótoltatik, hová tegyem? MILÁN A fal mellé.

A gyászhuszár a fal mellé fekteti az ajtót

Mindenesetre köszönöm. És, ha megengedi ... *(Zsebébe nyúl)*

GYÁSZHUSZÁR Hogy képzelik?

PETRONELLA Akkor talán megkinálhatjuk egy itallal.

GYÁSZHUSZÁR Az alkohol Isten ellen való vétek. LÍDIA Nem kíván semmit?

GYÁSZHUSZÁR Szívesen elbeszélgetnék önökkel.

MILÁN Talán inkább mégis... *(Zsebébe nyúl)*

GYÁSZHUSZÁR Az Evangéliumról. Ma, amikor a hit ázsiója a sajnálatos körülményeknek betudhatóan meglehetősen csökkent, különösen fontos, hogy minél többen megismerkedjenek az igaz Evangéliummal, azzal, amit az egyházak, az Antikrisztus megtestesítői nem torzítottak a maguk hamis képére. „Aki-nek füle van, hallja, mit mond a lélek a gyülekezetnek.”

MILÁN Ami engem illet, meglehetősen tájékozott vagyok a témakörben, azonkívül pillanatnyilag mással vagyok elfoglalva.

GYÁSZHUSZÁR Pedig az Evangéliumnak mindenki számára van mondandója. Szól valamennyiünkhöz, tudatlanokhoz és tudókhöz! A Jelenések könyvében az úr így szól a filadelfiai gyülekezet felvigyázójához: „Tudom a te dolgadoit (ímé, adtam elődbe egy nyitott ajtót, melyet senki be nem zárhat), hogy kevés erőd van...”

MILÁN Állj! Állj! Ne is folytassa! Fordított logika! Ugyanis volna elég eröm! Ha nem adatott volna az ajtó, melyet senki be nem zárhat. Még most sem, hogy visszahozta. Amit köszönök, de ennyi elég is.

GYÁSZHUSZÁR *(a szótárakat szedegeti a földről)* Úgy látom, ön szántszándékkal bezárja fülét az ige előtt. Remélem, nem így valamennyien. *(Lídiához és Nándorhoz fordul)*

NÁNDOR Jobb, ha minket kihagy.

LÍDIA Materialista nevelésben részesültünk.

GYÁSZHUSZÁR „Tudom a te dolgadoit, hogy te sem hideg nem vagy, sem hűv; vaja hideg volnál vagy hűv. Így, mivel légymeleg vagy, sem hideg, sem hűv, kivetlek téged az én számból.”

NÁNDOR Miket mond a feleségemnek? Mi az, hogy kiveti a szájából? Micsoda ocsmányosság?

LÍDIA Rossz helyen jár. Az Evangélium itt pillanatnyilag nem aktuális.

A Gyászhuszár Petronella felé mozdul, aki a fejét rázza

PETRONELLA Még csak az hiányzik nekem. Evangélium ötért.

A Gyászhuszár Grósz néni felé fordul

GRÓSZ NÉNI Velem jobb, ha meg sem próbálkozik. Én már rég letettem a garast a túloldalra. Véniségemre nem állok át.

GYÁSZHUSZÁR *(habozva toporog)* No jó. Rendszerben Végül is én csak hétfőgeken és munkaszüneti napokon tértek. Amúgy van nekem rendes foglalkozásom, hiszen tudják. Sőt, van másodállásom is. *(Hangot vált)* Itt, ugyebár, költöztek mostanában. Ilyen-kor, kérem tisztelettel, főlősleg képződik. Mindent veszek. Használt bútort, ruhát, könyvet, dunyhát, cihát, festményt, porcelánt, tonettet, bélyeggyűjteményt, eszcajgot, cobolybundát.

MILÁN Nincs, láthatja. *(Elmerülten irkál, szinonimákat gyűjt morogva)*

GYÁSZHUSZÁR Nem akar keresni egy kicsit? MILÁN Nem is kicsit. De akkor sincs. GYÁSZHUSZÁR És önök? Késpénzzel fizetek. Csil-

lár, szőnyeg, ezüst ...

LÍDIA Nándikám, szükséged van még arra a rémes herendi focistára?

NÁNDOR A klub elnökségétől kaptam. Kiváló közönségszervezésért! A szakszervezet is támogatta. Csak nem képzeled!

GYÁSZHUSZÁR Semmi?

LÍDIA Akkor semmi.

GYÁSZHUSZÁR *(nagyot fúj. Szeretne leülni valahova, de nincs mire. Elfárad, lehangolódik)* Se Evangélium, se vásár. No, rendszerben. Várhatják, mikor hozom vissza legközelebb az ajtót. Egyébként a kulcs elgömbült a zárban. Békesség. (Ki)

NÁNDOR Gusztustalan alak.

MILÁN *(a szótárakat porolgatva Nándorhoz)* Nem tudom, ismeri-e azt az állapotot, amikor az ember csak keresi, keresi a megfelelő szót, és úgy érzi, hiába, egyre reménytelenebb.

NÁNDOR Tulajdonképpen mit keres?

MILÁN Az állítmányt. Ugyanis ... A pilóta tehetetlenül vergődik a fülkében. Érti? Mindegy. Szóval egy állítmányt keresek. Igen. Ingamozgás a hosszanti, ki-lengés a keresztirányú tengely mentén. *(Előrejön. Nagyon koncentrált, széttárja a karját, mutatja)* Nagyjából így.

NÁNDOR Várjunk csak. Így? *(Figyeli és utánozza Milán mozgását)*

MILÁN Nagyjából. De nem! A súlypont mozdulatlan.

NÁNDOR Így?

MILÁN Szo-szo. A földön jobban lehet. *(Hasra fekszik. Nándor mellé fekszik, a padlón hintáznak)* NÁNDOR Egy szó?

MILÁN Persze.

NÁNDOR Hány betű?

MILÁN Mit tudom én.

NÁNDOR Úgy nehezebb. Kalimpál?

MILÁN Kalimpál?! Egy zuhanó repülőgép?!

NÁNDOR Jó, jó, azt nem mondta. Így könnyebb. Imbolyog?

MILÁN Nem is rossz. De ez sokkal hevesebb mozgás. Képzeld el: a gép zuhan, a motor akadozik, a törzs remeg az aerodinamikai hatások és ellenhatások következtében ... minden igénybe van véve ... *vala-hogy így...* *(Mutatja)*

NÁNDOR *(utánozza)* Aha. Támolyog. Na, mit szól hozzá. Támolyog.

MILÁN A részeg. Hazafelé a kocsmából. Az támolyog, De nem a gép az égen. Ez a szerencsétlen meg a női partórség szeme láttára, hallja? A szemük láttára! Belezuhan az óceánba. Különben Babits szerint egy adott helyre csak egy, az a bizonyos egyetlenegy, semmi mással nem helyettesíthető szó illik. Ezt keresem.

NÁNDOR Imádom a keresztretjtvényt. Hintázik? MILÁN Nem, nem, nem. A hintázásból hiányzik a re-

megés és a rettegés a bekövetkezendő tragédiától. NÁNDOR Maga túl sokat akar. Keres egy állítmányt,

és azt sem tudja, mit állít.

MILÁN Lehet, hogy igaza van.

GRÓSZ NÉNI *(kilép az ágyból, a fal mellett szimatol)* Itt is. *(A rádiátorhoz lép, szaglászik.)* Nem érzik? Sicc ki! Sicc ki! Nem látják? Nem hallják? Az életemre törnek.

PETRONELLA *(köt)* Tessék szépen megnyugodni és visszafeküdni.

Grósz néni visszamászik az ágyba

A macska sosem támad az emberre. Nem mintha én kedvelném őket. Városi lakásban semmiképp, a természetben még csak-csak.

LÍDIA A józan ész szerint, amit nem lehet betiltani, azt engedélyezni kell, ámbár lehet, hogy ezt valami politikus mondta.

NÁNDOR Hogy jön ez ide, szívem?

LÍDIA A macskákat például nem lehet betiltani. Vagyis tűrni kell őket, sőt, szeretni. Mert ha nem szeretjük, akkor is vannak.

PETRONELLA *(köt)* Akár így, akár úgy, tálkát, egy kis tejjel, igazán kaphatnának.

LÍDIA Nem kellene indulnunk, Nándi?

NÁNDOR Hánykolódik.

MILÁN Volt már, nem jó.

PETRONELLA Imbolyog.

MILÁN Volt.

PETRONELLA Hogyhogy volt?

NÁNDOR Én mondtam.

LÍDIA Himbálózik.
MILÁN Rossz.
NÁNDOR Inog.
MILÁN Rossz! Rossz! Rossz!
GRÓSZ NĒNI Blabla.
MILAN Mit mond?
NÁNDOR Nem értem. Tájéssz.

Dorzs lép be. Hordozható, nagy képernyős televíziót cipel tántorogva

GRÓSZ NĒNI Macskáááá!
DORZS Jó estét! Itt hagytam az ecetemet, észre sem vették? Márpedig ecet nélkül nincs saláta. Mondhatom, a sólet első osztályú. Csak az alja kozmált le. Az is alig-alig. Áthoztam a tévét, tegyék valahová. Még jó, hogy nincs ajtó. Másképp be sem fértünk volna.

Dorzs érkeztek Milán feltápaszkodik, rendbe szedegeti magát, leül a szótárszékre, halántékát masszírozza. Nándor és Petronella óvatosan a földre teszik a készüléket

Be lehet kapcsolni.
MILÁN Köszönjük, nagyon kedves, de én most inkább nem tévéznek. Talán említettem már *(tagoltan)*, dolgozni szeretnék... *(Spét)* Magának tévéje van, Dorzs úr?
DORZS *(lehajol, szeretettel tapogatja a készüléket)* A rádiót jobb szeretem, de ez sem rossz. Terka néném szerint világtalannak nem való a tévé. Talán igaza van. Makacs öregasszony. Tudtommal magának nincs készüléke. A Pösneré nagyon szépen szólt. Hát csak hallgassák. Holnap majd visszahozza.
PETRONELLA Köszönjük. Kapcsoljuk be. Mégiscsak jobban megy az idő.
MILAN Az idő!?

Nándor tölt a poharakba

SACI *(beóvakodik)* Helló. Visszajöttem. Na, mégis van buli ! *(Meggillantja Nándort, máris menekül, kis kergetődzés, Nándor elkapja)* Na ! Mit balhézik? Enged-jen el! Ne!!! Engedjen el! Mondtam már, hogy sosem láttam a feleségét, mit akar?!
NÁNDOR *(nagyon szelíd)* Tudom. Nyugi, nyugi. Nem bántom.
SACI Akkor engedjen el!
NÁNDOR Ne kalimpálgon már! *(Kezd dühbe jönni)* Nyugodjon már meg, hallja?! *(Elengedi)* Na! Bocsánatot szeretnék kérni !
SACI *(lassan megnyugszik)* Még hogy ilyet . . .
NÁNDOR Igen, bocsánatot... látja, el is engedtem csak nem akartam, hogy lelépjen, mielőtt beszélünk... Fogja! *(Poharat nyújt, tölt)* Szóval egy kicsit elkapattam magam. Ennyi az egész. Vegye úgy, hogy nem történt semmi. Egyáltalán semmi.
SACI Végigkergetett az egész lépcsőházon.
PETRONELLA Megkergette ezt a gyereket?
SACI Nem vagyok gyerek. *(Küssza az egész poharat;*
NÁNDOR Nem ám, akinek ilyen huzatja van. *(Újra tölt)* No, hát ne haragudjon. Katonadolog. Isten-isten!

Isznak

LÍDIA Látod, Nándi, tudsz te emberségesen is viselkedni.

Nándor olvatagon pillant Lídiára

SACI Jó pia. *(Újra nyújtja a poharat)*
PETRONELLA Nem fiatalokú maga? SACI Kell a személyim?

Petronella vállat von, Nándor újra tölt, a fiú iszik

DORZS Ki ez a fiatalember?
LÍDIA Apátlan-anyátlan árva. Ott alszik, ahol az éj-szaka éri. Kébelén kenyere, hátán ,a háza.

NÁNDOR Hogy oda ne rohanjak.
DORZS No hiszen, éhenkórász, csavargó.
SACI Levelet hoztam. Lentről küldik.
PETRONELLA Honnan?
SACI *(kicsit már spiccesen)* Odalentről, na. Egészen leentről.
GRÓSZ NĒNI Adja ide, nekem szól.
SACI *(gyűrött borítékot kapar elő, betűzi)* VI. emelet 125. számú lakás.
GRÓSZ NĒNI *(Milán felé)* Akkor az övé.

Milán a palackkal van elfoglalva

SACI *(kezd föllazulni)* Képzelnék, jó balhész volt. Ami-kor ez a vadbarom megkergetett .. .

Nándor elkomorul

Pardon. Szóval bevágódtam a liftbe, megnyomtam a földszintet. Már a gombot. Erre rodeózik a lift lefelé, egyre csak, de mint az örült, na, mondom magamba, ez azért van, mert megint nő a nyomás, tudja *(Lidia felé int)*, a géza .. .

LÍDIA A Kalmopyrintól?
PETRONELLA Náthás? Van C-vitamin-koncentrátumom.
SACI Mindegy. Érzem, itt valami nem okés, erre a lift zökken egyet és túlszalad.
DORZS Min?
SACI A földszinten ...
NÁNDOR Van ott valami szerelőakna.
LÍDIA Hagyják kibeszélni.
PETRONELLA Tessék. *(Ostyába csomagolt tablettát ad Sacinak, aki egy kis szesszel lehúzza)*
SACI Kösz. Nem, túlment az a szerelőaknán. Kinézek, hát látom a fürkéből, ahogy mennek a számok a falon fölfelé. Minusz egy, kettő, mínusz három... de frankón, lementünk a mínusz hatra. Ott egyszer-re megálltunk.

PETRONELLA Ne igyon többet.
NÁNDOR Összevissza számoznak itt mindent.
SACI Egyszerre csak előjön egy pasas a sötétből, olyan vén trotty. Kinyitja az ajtót, kezembe nyomja a levelet, bevágja az ajtót, majd megsüketültem, olyat szólt, és már jön is fölfelé a lift, mínusz hat, öt, így egészen a földszintig, meg tovább, föl ide. Adjon még. *(Nyújtja a poharat)*
NÁNDOR Másnak is kell.
GRÓSZ NĒNI A Zirfandliról nem mondott semmit? SACI Fel volt kötve az álla egy fehér kendővel je szorosan.
PETRONELLA Középfülgyulladás.
LÍDIA Ki lehetett az?
NÁNDOR Talán a postás. Középfülgyulladással. GRÓSZ NĒNI Milán fiam, olvassa már azt a levelet MILÁN (most riad föl) Milyen levelet?
GRÓSZ NĒNI Ne törődjön vele, csak olvassa föl.

Petronella elveszi Sacitól a levelet, és Milánnak nyújtja, aki esetlenül próbálja föltépní, a nővér segít

MILÁN *(köszöni, böngészi)* Micsoda szálkás betűk. Azt mondja: „Írja meg az öcsémnek, hogy LFS.” LÍDIA Aláírás?
MILAN Nincs.
GRÓSZ NĒNI Mondtam, hogy mocskos szájú vénember volt.
DORZS És végtelenül smucig. Más szóval faszari. MILÁN Kicsoda?
GRÓSZ NĒNI Hát a Pösner.
MILAN *(gúnyosan)* És hogy jön ide a Pösner?

Grósz néni a levél felé bök

(Fojtottan) Mert az irít nekem, mi?
DORZS Az hát.
MILÁN *(igyekszik legyűrni a robbanni kész indulatot)* Szóval azt akarják mondani, hogy néhai Pösner Vil- mos levelet írt nekem, és felszólított, hogy ne fizek az öccsének?!
DORZS Maga olvasta.

MILÁN *(artikulálatlan üvöltéssel földhöz vágja az üveget)* Nem elég, hogy itt fönt, de lent is?! Nem elég, ami itt, de még onnan is? Hát elég! Megölöm, agyonvágom, kibelezem mind ! A rúzsuk, a kötésük, a sóletjük, a gézajuk, a plümojuk! Kifelééé! *(Felragadja a szótárat, és arrafelé hajítja, ahol a legsűrűbben állnak, csoportosulnak a bent levők)*

Riadtan hátrálnak

(A legközelebb álló Lídiára veti magát, fojtogatni kezdi)
Kifelé!!!

Lidia hörög, a zavarodás nagy, mindenki menekül, lökdösődik, Nándor elbődül, és a kezébe kerülő palackkal fejbe vágja Milánt, aki kezét-lábát szétvetve elterül. Hosszú csönd

DORZS *(a sarokból)* Mi történt?

GRÓSZ NÉNI *(óvatos)* Azt hiszem, agyonvágták. LÍDIA *(felsikolt)* Mit tettél, Nándi?!

NÁNDOR *(pánikban)* De drágám, én csak érted... nem akartam, hogy te ...

SACI Na, öregem, most aztán jól ráfaragott ... PETRONELLA *(térdre hull mellette)* Milán! *(Szakszerűen hallgatja a szívét, nézi a pulzusát. Nándorhoz)* Vadállat! *(A többiekhez)* Menjenek odébb, vigyázzanak, nem látom, eltakarják ...

Tágas félkört hagynak a fekvő körül

NÁNDOR ÉI?

PETRONELLA Grósz néni; adja ide a plümoját!

GRÓSZ NÉNI Igaz is, kedveském, kérdezni akartam, hova tette a plümoját, a nagyobbikat? Mert ide nem hozta velem, az fix, imaszőnyeggel van letakarva a lábam.

PETRONELLA Akkor a szótárat !

Saci és Nándor szolgálatkészén összeszededetik a könyveket, Petronella mesterséges légzést alkalmaz

NÁNDOR *(elhalóan)* De él?

LÍDIA Segíthetek?

PETRONELLA Hogyne. Menjen innen!

NÁNDOR Megmarad, ugye?

GRÓSZ NÉNI Hát nem nagyon mozog. PETRONELLA *(megsemmisítően végigméri Nándort, aki most már fellelegzik)* Tegyük föl az ágyra!

Grósz néni, tessék fölkelni onnan.

GRÓSZ NÉNI És a szklerózisom?

PETRONELLA Az ülve is megmarad. Tessék vigyázni ! GRÓSZ NÉNI Mindenemből kiforgatnak. A plümoimból, az áóyamból... Mi lesz Ahasvérussal! Dorzs úr, jöj-jön ide, nyújtsa a karját.

Dorzs a nénihez megy, átmennek a szoba másik felére, a sörösládára ülnek. Saci és Nándor Milánt az ágyra emelik. Lidia rendezkedik

GRÓSZ NÉNI Vigyázzanak az ágyneműre. Friss.

A nővér szívmasszázszt alkalmaz, mutatja Sacinak, hogy folytassa

SACI Na de hogyan?

PETRONELLA Így. *(Mutatja)*

NÁNDOR Majd én. Végeztem vállalati elsősegély-tanfolyamot.

PETRONELLA Maga hozzá ne nyúljon!

SACI *(masszíroz)* Így okés?

PETRONELLA Jó lesz.

SACI Ha én ezt a haveroknak elmondom, tutira azt hiszik, hogy etetem őket.

GRÓSZ NÉNI *(Dorzshoz)* Nem baj, ha magába kapaszkodom egy kicsit?

DORZS Mi a baj, Grósz néni?

GRÓSZ NÉNI Félek.

DORZS Mitől?

GRÓSZ NÉNI A macskáktól.

DORZS Miért pont a macskáktól?

GRÓSZ NÉNI Olyan puhán járnak. Az ember sohasem tudhatja, mikor oson egy a háta mögé, és veti magát a tarkójára. Tulajdonképpen teljesen mindegy, mitől fél az ember. Valamitől mindenki retteg. És ha már választhatok, akkor én a macskától.

LÍDIA Nem segíthetnék mégis valamit? Ne hozzak vizet?

PETRONELLA *(megengedő)* Hozzon.

Lidia kirohan, majd megjelenik egy pohár vízzel. Petronella belemártja ujját a vízbe, egy keveset Milán arcára spriccel, a többi megissza

GRÓSZ NÉNI Azért rafinált ember volt ez a Pösner. DORZS

Szinte látom azzal a felkötött állával. GRÓSZ NÉNI Látja?

Maga így született, nem? DORZS *(bólint)* Kongenitalis

katarakta. Csak arra az

esetre mondom, ha érdekelné.

GRÓSZ NÉNI Azt ma már lehet műteni.

DORZS Lehet. Eszem ágában sincs. Én így sokkal többet és sokkal jobban látok, mintha látnék, ha szabad magam így kifejezni.

GRÓSZ NÉNI Na ne mondja, mit?

DORZS Például a Pösnert. És egyebeket. Amit akarok. De nem hagyom magam kifaggatni. Legyen ennyi elég. Eszem ágában sincs megműteni magam. Nagyon jól elvagyok, és még bizonyos fokú védettséget is élvezek, már amennyire ez manapság egyáltalán lehetséges. Az egyetlen probléma a konzervnyitó. Minden egyéb tekintetben határozottan jobb helyzetben vagyok, mint ha látnék. Vegyük például a sóletet. Kizárólag a példa kedvéért. Imádom. Terka néném is. De honnan tudjam, hogy szeretném-e továbbra is, ha látnám? Mi a garancia arra, hogy a látvány nem borzasztana-e vissza? Így iz után viszont semmi probléma. Van izlésem, és abban biz-hatom. A látvány esetleges. Értesüléseim szerint a dolgok változtatják küllemüket, és van bizonyos valószínűsége annak, hogy magam is bedölnék, ha szabad ezzel a kifejezéssel élnem. Ha nem látom őket, a tévedés lehetősége kizárt. Nekem aztán kellethetik magukat, az ilyesmi rám nem hat ! Akár a falra hányt borsó. Ami pedig azt illeti, hogy érnek bizonyos veszteségek is... nos, kit nem? Ez a világ, információim alapján, semmiképp sem nevezhető ideálisnak. Mit néztek rajta? Sirjon ő, hogy én nem látom. Vannak, kérem, más világok is. Csak arra az esetre mondom, ha érdekelné.

GRÓSZ NÉNI Érdekel.

DORZS Tudom. Egyébként nem mondanám.

MILÁN *(hirtelen felül ápolói közt, fejéhez kap, nyög. Körülnéz, mintegy megvilágosodva)* Végem van. Én vagyok az.

PETRONELLA Édes Milán!

SACI Na ezzel megvolnánk.

LÍDIA Jaj, istenem, de boldog vagyok.

NÁNDOR *(könnyes szemmel téblábol Milán körül)* Ne haragudjon. Torda úr, nem akartam akkorát. Csak, tudja, mikor láttam, hogy éppen Lídiámat, hogy is mondjam... nekem úgy előntötte az agyamat a vér ...

MILÁN *(láttnoki pillantással)* Én vagyok az. Én. Rettenetes.

Csőnd

PETRONELLA Mi-micsoda?

MILÁN *(továbbra is az ágyban ül, izgatottan magyaráz)* A triplán, ugye, füstölögve csinált valamit a tenger felé. A pilóta tehetetlenül vergődött a szűk fülkében. *(Végignéz az ágy körüli csoporton)* A női part-őr-ség szeme láttá-ra!

Csőnd

Igy van. Igaz? Így. És minden stimmel. Stimmel az utolsó betűig. Csakhogy eddig nem... eddig nem., vettem észre. Hiszen a partőrség maguk! A női! És dülledt szemmel bámulják! A vergődésemet. Ahogyan én valamit csinálók a tenger felé! Csak nézik!

A kisujjukat sem mozdítják. *(Föhláll az ágyban)* Szép látvány, mi? Ingyencirkusz ! Csakhogy a cirkuszban legalább izgulnak! Semmi esélyem. A motornak vége. Azért füstölög. Az ejtóernyőt még nem találták föl. És ha föltalálták volna is, ha mégis sikerülne ki-kecmeregni a szűk fülkéből... biztosan belegabalyodnék a szijakba, amilyen az én formám. Odalent pedig *(körbemutat)* — a női partorség! Tessék! Rajta, hölgyeim és uraim! Legalább szurkoljanak!

LÍDIA Talán ha kimászna a szárny végére...

MILÁN *(egyre átéltebben adja elő a jelenetet, a többiek lépésről lépésre részt vesznek benne, szurkol-nak)* Nem lehet. És ha lehetne is, minek?

NÁNDOR Nem vihetné át siklórepülésbe?

MILÁN Képtelenség. Az egész törzs sebesen mozog, to shobble.

SACI A botkormány...

MILÁN Eltört.

DORZS Talán mégis az ejtóernyő ..

MILÁN Késő.

PETRONELLA Tarts ki !

MILÁN A tengerig?!

PETRONELLA Próbáld meg, kedves.

MILÁN Nem vagyok kedves. És ne tegezz! Torkig vagyok! A torkomig értek, a fülelem jöttök ki! *(Egyre hisztériásabb)*

LÍDIA Nullpont.

MILÁN Még egy perc, és a gép ... mit csinál? Jó kérdés. Kavaron agyomrom. Az ember ugrál, lármázik, aztán egyszer megáll, körülnéz, és megérte ; mit befolyásolhat, mit nem. Megérte: mire futja az erejéből, mire nem. Reménytelen felsorolni azt, ami kimarad, és amire végül is futja — talán—, mindössze -enyi: megfogalmazhatom, hogy mi történik velem. Már ha találok rá szót. A zuhanásra. Pontos ígét. Az egyetlen. Persze, mondhatnánk: ugyan, ugyan, egy szó igazán semmiség. De nekem ez a dolgom. A szavak, és tessék... kell egy jó szó! Egy állítmány! Mit állítok? De hiszen itt a baj... lehet... lehet, hogy nem tudok mit állítani? Akkor hogyan fogalmazzam meg?

Csönd

(Lassan felemeli két karját, és ismét próbálgatja a repülő szárnymozgást) To shobble ... to shobble ... to shobble ...

NÁNDOR Nehéz eset.

PETRONELLA Hogyan kell bekapcsolni ezt a tévét? DORZS

Piros gomb, jobb fent.

SACI Nincs ma valami meccs? Mintha a Drót mondta volna, hogy...

NÁNDOR Meccs decemberben, ember!

SACI Lehet, hogy vizilabda.

PETRONELLA Valami baj van ezzel a tévével. DORZS

Néha beragad, szóznak a tetejére! PETRONELLA

Férfimunka.

Nándor odalép, a tetejére üt, a képernyő kivilágosodik, megjelenik a bemozdó fekete-fehérben

GRÓSZ NÉNI Az esti film? LÍDIA Talán a másik csatornán. MILÁN Inog... leng... tántorog...

Csöng a telefon

(Gépiesen fölveszi) ... bukdácsol ... Tévedés! ... Himbálódzik.

TÉVÉBEMONDÓ ...és mai tudományos híradónk végeztével még egy érdekesség. Mr. Leslie Benson Hedges, a kaliforniai Szilikon-völgyben működő Loopump Kutatóintézet mesterséges intelligenciával foglalkozó osztályának vezetője érdekes előadást tartott a minap a Yale egyetemen.

A képernyőn jól öltözött, mosolygó fiatal férfi jelenik meg, mintegy üdvözlő a közönséget bólintásával, majd a képernyő leválk, és ő előmászik a képernyő mögül (vált zaitlanul fekete-fehérben) kezében papírlapok, beszédének vázlata

KUTATÓ Hi, everybody.

Valamennyien döbbenten nézik, kivéve Milánt

MILÁN To shobble... dülöngél... lóbálódzik... reng . . . hintázik . . . hintapalintázik . . .

DORZS Mi történt?

GRÓSZ NÉNI Valami előmászott a készülékből. DORZS Rá

kell sózni a tetejére. Nekem a múltkor a Pinochet jött ki.

KUTATÓ I think it is high time to start our actual theme.

NÁNDOR Milán, legyen szíves ! Jött valaki, és nem tud magyarul.

PETRONELLA *(Milánhoz siet, megkocogtatja a vállát, a Kutató felé fordítja)* Milán, kérlek... MILÁN Tessék?

KUTATÓ This new artificial intelligence might lead us to new perspectives in human knowledge.

SACI Mit dumál?

MILÁN Hogy a mesterséges intelligencia új távlatokat nyithat az emberi tudás előtt.

LÍDIA Ezt mondja?

MILÁN Szinkrontolmács-tanfolyamot is végeztem. KUTATÓ

We have finished our research in cubeintelligence.

MILÁN Befejezték a kockamemória kutatását

NÁNDOR Az mi?

KUTATÓ Success ! It's ready. It's competitive with human intelligence.

MILÁN Teljes siker. Kész van. Versenyképes az emberi intelligenciával.

KUTATÓ Here it is ! *(Ragyogva apró, áttetsző dobozt mutat fel)*

LÍDIA *(közel hajol)* Ez az?

DORZS Milyen?

KUTATÓ It's inside. Microscopic. You can't see it. MILÁN Ez csak a tokja. Az izé benne van, de mikroszkopikus.

SACI *(közel hajol)* Tiszta Amerika.

DORZS Szerintem humbug.

KUTATÓ This is the future. It'll reshape thinking. MILÁN Ez a jövő. Átalakítja a gondolkodást. KUTATÓ And those, who

cannot follow this revolution of intelligence will be reduced to the level of some Amazonian stone-age tribe.

MILÁN És aki nem tudja követni az intelligencia forradalmát, visszasüllyed az Amazonas menti kőkor-szaki törzsek színvonalára.

NÁNDOR Na ne mondja.

KUTATÓ *(rajongva)* No hesitation and no chaos anymore! Straight, clear, evident way to everything. All activities performed in the shortes, most effective way..

MILÁN Nincs többé sem zavar, sem káosz. Egyenes, tiszta, egyértelmű út vezet mindenhez. Minden tevékenység a legrövidebb és leghatékonyabb módon...

DORZS Na, ez már valami. Akkor konzervet is lehet nyitni vele. Mert ezek, csak megjegyzem, ugye, már ha nem tudnák, ezek képtelenek olyat gyártani, amit egy világtalan is használhat. Kérdezze csak meg, mi van a konzervnyitóval?

MILÁN How about the tin opener?

KUTATÓ Tin opener? *(Zavart)* Not my department. But perhaps ... yes I think they will be opened by laser technology.

MILÁN Nem az ő asztala. De szerinte lézerrel fogják nyitni.

DORZS Lézerrel. Azt még megvárom. Látják, ezért utálom, ha kijönnek a tévéből. Sózzon már valaki a tetejére.

NÁNDOR Egyébként... hogy érte az az alak a kőkor-szaki törzset? Meztelenül járunk majd, vagy mi? MILÁN Are we going to be naked?

KUTATÓ Naked? But artificial intelligence... PETRONELLA Ha ennyit tud a jövőről, kérdezze meg, mi lesz Jemennel?

MILÁN How about Jemen?

KUTATÓ Jemen? For God's sake artificial intelligence is a theoretical approach to future . . .

MILAN Hogy a mesterséges intelligencia a jövő elméleti megközelítése...
NÁNDOR Elmélet? Azzal spéci jól el vagyunk látva, nem igaz? Hehe...
GRÓSZ NÉNI És lesz nyugdíjmelés?
MILÁN And the pensions? Any planned raising? KUTATÓ Pensions? ... *(Zavartan)* Excuse me ... is this the Yale University?
MILAN Azt kérdi, hogy a Yale egyetemen van-e. LÍDIA Mondja meg neki.
MILÁN Hát... én nem is tudom...
PETRONELLA Nem ott van.
MILÁN No, it isn't.
KUTATÓ Where am I?
MILÁN In Hungary.
KUTATÓ Hungary! Where's that?
MILÁN In Central Europe.
KUTATÓ Behind the Iron Curtain?
MILÁN Well, you can say so.
GRÓSZ NÉNI Mit trafikálnak?
MILÁN Kérdezte, akkor most hol van. Mondtam, itt. Kérdezte, az hol van. Mondtam, itt.

Csöng a telefon

Just a moment. *(Fölveszi)* Tévedés. *(Leteszi)*
KUTATÓ Oh God! Téli them I'm sorry. Tell them it's been an accident. *(A tévéhez rohan, igyekszik visszamászni)*
NÁNDOR Mi baj?
MILÁN Szabadkozik. Azt mondja, véletlen üzemzavar. *(Felcsillan, a kutató után szól)* Excuse me could you tell me a valid synonym for „to shobble“?
KUTATÓ *(félíg kilóg a tévéből, szemét ráncolva töpreng)* Shobble ... shobble...
MILAN Yes. *(Mutatja a mozgást)*
KUTATÓ *(töprengve nézi)* No. Sorry. Bye.
MILÁN Never mind. Bye.
KUTATÓ Let me tell you there's terrible cat smell here. *(Magára húzza a képernyőt, melyen ismét meg-jelenik arcása)*
LÍDIA Mit mondott?
MILÁN Hogy szerinte itt rettentő macskahűgyszag van.
GRÓSZ NÉNI Na ugye!
TÉVÉBEMONDÓ ...és kijelentette, hogy küszöbön áll az ipari, a tudományos-technikai és a biológiai után következő forradalom: az intelligenciáé.

Milán dühösen rávág a tévére, majd kikapcsolja

PETRONELLA Milán, kedves! A vendégek!

MILÁN *(maga elé mered, majd a biztos és boldog felismeréssel hangjában)* Megvan. Megvan!
GRÓSZ NÉNI A tévét ! Kapcsolja vissza a tévét ! SACI Szerintem most jön a meccs.
MILÁN Az állitmány! Az egyetlen lehetséges állitmány. Megvan !
LÍDIA Nándikám! Miért vagyunk mi még mindig itt? MILÁN Alázsoborgott.

Csend

PETRONELLA Hogy mondta?
LÍDIA Mi volt ez? MILAN Alázsoborgott.

Hosszú csend

DORZS Micsoda? Honnan?
MILÁN A triplán füstölögve zsoborgott alá a magasból.
NÁNDOR Ilyen szó nincs.
SACI Az egyszer tuti.
MILÁN Hogyne lenne. Keresse ki az értelmezőből. *(Megáll)* Mégis ... igen... Tudom már, mit állítok. Azt állítom, hogy alázsoborgott. *(Az írógéphez ugrik, elragadtatottan, szinte dalolva fennhangon ismételteti meglelt igéjét)* Alázsoborgott, zsoborgott alá, alázsoborgott ..
NÁNDOR Alázsoborgott. Abszurdum.
LÍDIA Amúgy nem hangzik rosszul. Olyan, mint a „dorombol“.
GRÓSZ NÉNI Nekem tetszik. Miféle szó ez?
MILÁN Az egyetlen. A többit kihajítottam, dobtam, szórtam, penderítettem, a francba mind! Ez maradt. *(Fütyörészve gépel)*
DORZS Elmegy, de értelme speciel nincs.
MILÁN Sajnálom. Nagyon sajnálom. Ez maradt. *(Ki-veszi a gépből a papírt, belefeledkezve olvassa)* A pilóta tehetetlenül vergődött a szűk fülkében, és a triplán, a női partórség szeme láttára, füstölögve alázsoborgott a magasból az óceán felé. *(Liheg)* Kész vagyok.
Megszólal a telefon, mindenki Milánt nézi, senki nem nyúl a kagylóért

(Körülpillant) Mondja valaki, hogy tévedés. Sötét A telefon szól tovább VÉGE